

Лезги Газет

**Жуван Ватан,
ватанэгълияр хуьх!**

1-декабрдиз гражданаь къабулунин Сад тир юкъуз Вирироссиядин политический партиядин (ВПП) "Сад тир Россиядин" чкадин отделенидин общественный приемныйди гражданаь къабулна. Абуь РД-дин Халкъдин Собранидин депутат, "Сад тир Россия партиядин" Дагъустандин региональный отделенидин секретардин заместитель **Тагъир ИСМАИЛОВА** ва "Магарамкентский район" муниципальный райондин къил, ВПП-дин "Сад тир Россиядин" чкадин отделенидин секретарь **Фарид АГЪМЕДОВА** къабулна.

И юкъуз арзаяь къабулдай вахтунда гражданаь уьмуьрдин ва райондин уьмуьрдин жуьреба-жуьре хилериз талукъ тир эвер гунаь къабулна. Арзачийрик чилин игътияж авай са бязи ксариз материальный рекъяь куьмекар гуни, авадаьламуьшунин, са бязи хуьрерин мулкарал инфраструктура хъсанарунин месэлайри къалабулуьх куьтазвайди къейдна.

Къабулай вири арзайрай гражданаь куьмек гун патал талукъ тир къвалах тешкилда.

1920 – йисалаь акъатзава

№ 49 (10694) хемис 3 – декабрь, 2015 – йис WWW.LEZGIGAZET.RU

Къимет "Дагпечатдин" киоскраь - 10 манат

Аграрный форумдал 2015-йисан нетижаяь къуна

“Къизилдин зул”

Дагъустандин Къил Рамазан Абдулатипова 28-ноябрдиз Къизилюрт райондин Султанянгиюрт хуьре къиле феиь "Къизилдин зул. 2015-йисан виликамаз къунвай делилар" Аграрный форумда иштиракна.

"Цийи шартлара Дагъустанди цийи жуьреда къвалахун лазим я. Агропромышленностдин комплекс - им Дагъустан четинвилераь акъуддай, агъваллувилихъ тухудай къилин комплекс я. Республикадин агъалиьрин 55 процент хуьруьн чкада яшамиз жезва, чна лагъайтла хуьрер саки гадарнава, - башламуьшна ада вичин рахунаь форумдал.

Дагъустанди алай вахтунда Россиядин субъектрин арада лапагрин къадардал ва майваяь гъасилунал гъалтайла сад лагъай чка, уьзуьмар гъасилунай къвед лагъай чка, ири карч алай гъайванрин къадардал гъалтайла пуд лагъай чка, емишар гъасилунай вад лагъай чка къазва. Гуьзлемишзавайвал, 2015-йисуз хуьруьн майишатдин продукция гъасилунин къадарди 97 миллиард манат тешкилда.

Рамазан Абдулатипова са жерге муниципалитетра хейлин чилер гъал тийиз-

вайди къейдна. Алай йисуз техилар цадай майданар 16 агъзур гектардин гзафариз ва абурун къадар 340 агъзур гектардив агакъариз алакьна. Гъа са вахтунда Ногъай, Буйнакский, Хасавюрт, Къаякент районра хейлин участкаь лизим тир рекъериз ишлемишзавач, Къумтуркъала ва Лак районра цадай майданрин хейлин пай гъяззавач.

Хъсан нетижайрикаь рахадайла, РД-дин Къили Леваша, Акуша, Хасавюрт ва Къизляр районра картуфар Леваша, Дербент, Къизляр, Акуша районра майваяь амайбурулай гзаф гъасилаьди къейдна.

"Заз прунзчийрин хъсан къвалах къетлендаказ къейд ийиз къанзава, лагъана ада. Алай йисуз 70 агъзур тонндив агакьна прунз къватл хъийида. Им 2014-йисан рекъемрив гекъигайла, 23 процентдин гзаф я. Виридалайни гзаф бегъер Къизляр ва Бабаюрт районра вахчунва.

Чна 2015-йис Багъманчивилин йис яз малумарна. 2015-йисуз 1600 гектар багълар кутун фикирдиз къачунвай. Исятда анра - агъзур гектарда зулун къелемар цазава. Авай малуматрал асаслу яз виридалайни гзаф къелемар Къизилюрт, Къайтагъ, Шамиль, Унцукул ва Гергебил район-

ра канва. Виридалайни тимил - 2 гектар-багълар Новолакский ва Агъул районра кутунва. Виридалайни гзаф емишар Гергебил, Сулейман-Стальский, Мегъарамдхуьруьн ва Унцукул районра, виридалайни тимил Бабаюрт, Хунзах, Буйнакский районра къватл хъувунва.

"Винел пад агалнавай чкайра майвачивал (теплицайра) активдаказ вилик физва - къенин юкъуз тепличный майишатрин майданри 130 гектар къунва. Дагъустан таъминарун патал лагъайтла, агакьна 300 гектар теплицаяь кардик кутуна канзава.

РД-дин Къили гъа са вахтунда уьзуьмчивал къвачел ахкъалдарунин хиле хъанвай агалкъунарни къейдна. "2015-йисуз чалаь 150 агъзур тонндив агакьна уьзуьмар къватлиз алакьна, гъа са вахтунда 2012-йисуз къватлайди 67 агъзур тонн тир. И кар къилин гъисабдай, Къизлярдин завод квачиз, карханаьрин директорар себей яз къилиз акъудиз алакьна.

Рамазан Абдулатипова уьзуьмар къватл хъувунвай, виридалайни хъсан нетижаяь, Дербент (45,1 агъзур тонн),

▶ 2

Сечкияр

ДОКЪУЗПАРА

Чаз малум хъайивал, гъеле 15-октябрдиз "Докъузпара район" МР-дин депутатрин Собрание къиле фенаь.

Заседанида райондин Собранидин вири депутатри иштиракна. Ачухдиз сесер гунинетижайрал асаслу яз **Керимхан АБАСОВ** Докъузпара райондин къилин къуллугъдал хкъ хъувуна.

Цийиз хкъ хъувур райондин къили вичиз авур ихтибардай депутатриз сагърай лагъана.

КЪУРАГЪ

1-декабрдиз "Къурагъ район" МР-дин депутатрин Собрание къиле фена.

Заседанида 24 депутатди иштиракна. Ачухдиз сесер гунинетижайрал асаслу яз **Замир АЗИЗОВ** Къурагъ райондин къилин къуллугъдал хкъ хъувуна.

Цийиз хкъ хъувур райондин къили вичиз авур ихтибардай депутатриз сагърай лагъана.

* * *

"Лезги газетдин" редакциядин коллективди чи баркалду ватанэгълийриз къазанмишнавай агалкъун риктин сидкъидай мубаракзава!

Депутатар - Докъузпарада

1-декабрдиз гражданаь къабулун патал Докъузпара райондиз "Сад тир Россия" партиядин патай Дагъустан Республикадин Халкъдин Собранидин депутаттар тир **ШАМИЛОВ Арсен Ядуллаевич** ва **РАЖАБОВ Фирудин Жамирзеевич** атана. Абурухъ галаз санал гражданаь "Докъузпаринский район" МО-дин къил **К.С.АБАСОВА**, "Докъузпаринский район" МО-дин депутатрин Собранидин председателъ **А.И.АГЪМЕДОВА** ва ВВП-дин "Сад тир Россиядин" исполкомдин руководитель **А.И.АГЪМЕДОВА** къабулна.

Арзачийрин суалар уьмуьрдин жуьреба-жуьре хилериз - къвалахдалди таъминарунин, территорияь авадаьламуьшунин, хуьрер газламуьшунин, спортдин комплекс эцигунин месэлайриз талукъбур тир. Сбербанкда банкомат эцигунин теклиф гана. Банкомат тахъуни четинвилер ва харжияр арадал гъизва, пул вахчун патал Мегъарамдхуьруьн райондиз финиз мажбурзава.

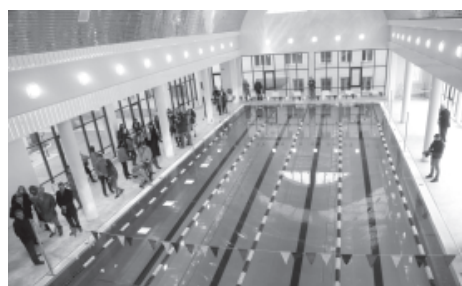
РД-дин Халкъдин Собранидин депутатри винидихъ къалуьрнавай месэлаяр гъялун патал чпелай алакьдай куьмекар гун хиве къуна.

ОБЩЕСТВО

Дербент шегъердин Азадвилин майдандал наркотикриз акси акция къиле фена. Митингдиз къватл хъанвайбурун вилик РФ-дин ФСКН-дин Дагъустан Республикада авай управленидин начальник Энрик Муслимов, Дербент шегъердин къил Малик Баглиев ва масабур рахана.

▶ 2

СПОРТ

Мярекат Тагъир Исмаилова ачухна. Гуькуматдин Председателдин заместитель Мегъамед Исаева РД-дин Къилин ва Гуькуматдин Председателдин тварунихъай студентриз ва муаллимриз цийи имарат-гъавиз ачухун тебрикна.

▶ 12

Хванахвалал цийи кьилелай

Хийир ЭМИРОВ

ХВНАХВА гаф заз кваллибурувай, хурунбурувай лап гьечли чавалай ван хьана. Чехи буба Ибрагимаз хванахвар Къурагъа, Къепирдал, Испика, Сталдал, Мамрачрик, Азадогълида ва масанри авай, исятда зиркел хквезвач. Бубади, рекъе-хуле авайла, абурал кьил члугвадай, хванахвар чакъни илифдай. Абур хьсандиз кьаршиламиши ийидай, тямлу, гьар са нямет алай суфрарни ачухдай. Кваллиз мукъва-кьилияр, кьуншиярни кьведай. Итимри геждалди суьгьбетардай, чпиз акур-такурни ахъайдай, яшайишдин месэлайрикай ихтилатар куддай. Дуьзенра авайбур иллаки зулухъ акъатдай. Абуру емишар, майваар гьидай ва картофрихъ, нисидихъ, къахарихъ, гьеридихъ дегшардай. Хванахварин арайра дуствал, амадагвал мягкемардай маса гьерекарни жедай. Хванахвадин кваллиз хва ракъурдай, адаз чкадал са пеше чирун патал. Хванахварин арада къавумар хъайибурни жедай. Куьрелди, ихътин алакъаяр, мугъман хьунар кьве терефдизни менфятлу тир. Гъавилъ халкъди мисални арадиз акъуднавай, итимдиз гьар са хуьре са кьеле (хванахва) хьун герек я.

Дагъвийрив вилик фенвай уьлквейрин кьайдаяр, цийивилер, цивилизациядин гегенш мумкинвилер агакъдайдавай чи бубайри амалзавай са бязи адетарни квахъиз гатлунна. Хванахвалални герек амуькнач. Дагъвийрин яшайишни дегш хьана эхир. Цудралди хуьрер дуьзенриз, агъзурралди инсанар шегьерриз куьч хьана. Яхдиз, арабадаваз Кьасумхуьрел, Белиждиз, Къубадиз фидай, ва рекъера, хванахварин квалера йифер акъуддай гьални амуькнач. Автобусри, поездри, самолетри инсанар гьа са юкьуз клани чкадиз тухвана, хкинни ийидайла, хванахвалални герек амуькнач.

ЧИ ЖЕГЬИЛ несилриз дагъустанвийрихъ ахътин адет, кьайда авайди чинни ийизвач. Дагъвийрин и гуьзел адет квадар тавун патал Дагъустан Республикадин милли политикадин рекъай министерстводи "Хванахвал" проектдиз рехъ ачухна. Ихътин фикрдални 2013-йисуз районрин ва шегьерин муниципальный тешкилатрихъ галаз миллетрин арада авай кьуншивилин, дуствилин алакъаяр хуьн, пайгардик кутун, культурадин жигетдай алакъаяр, халкъдин адетар сада-садаз чирун гегеншарун патал кьулар члугур икьарнамади гьана.

2014-йисан эхиррай проект уьмуьрдиз куьчуьрмишиз эгечна ва са йисуз республикадин 52 муниципалитет хванахвалалин алакъаяр тешкилунал машгуьл хьана. 26-ноябрдиз меркезда, Дуствилин квалера "Хванахвал" проектдин нетижаяр къадай мярекатни кьиле фена. Зал саки вири шегьеррай ва районрай атанвай агъалийрив ацанвай. Фойеда хванахвар хьанвай хизанрин шиклрин выставка ачухнавай. Милли парталар алай жегьилри Республикадин хванахвалалин йикъак атанвай

гьар са кас хушвилелди кьаршиламишзавай, гьа инани хизанар сад-садахъ галаз танишарзавай. Чунни таниш хьана Дербент шегьердай, Ахцегъ, Къурагъ, Докъузпара районрай атанвай "Хванахвал" проектдик иштиракнавай ксарихъ галаз.

ДЕРБЕНТ шегьердин Имраамдхуьруьн райондай, Ахцегъ райондай тир Кантемировриз Докъузпара райондай, Къаякент райондин хизан Къиясовриз Къурагърин хуьрй Къазиеврин хизандикай, къурагъвийр Омаровриз Тлярата райондай, Цумада райондай тир Абакаровриз Сулейман-Стальский райондин Цийи поселоқдай тир Ягъибеговрин хизандикай хванахвар хьана.

Сегънедиз проекта иштиракай республикадин 104 хизандин векилар-жаванар экъечна. РД-дин милли политикадин рекъай министр Татьяна Гамалея кватл хьанвайбуруз Республикадин хванахвадин югъ тебрикна ва лагъана:

- Гуьрметлубур, за кьез хиве къада, и проект кардик кутурла за фикрначир хь, адак гзаф къадарда инсанар экъечна. Дагъустанвийрин арада проектдин макъсадар гегеншарун патал чна зулуз Гунибда, гатфариз Акушада, гатуз Дербентда, куьрелди цуд зонада (Агула, Къайтагъда, Ботлихда, Къизлярда, Хасавюртда, Къизилюртда, Шамилда) Хванахвадин йикъар кьиле тухвана. Мярекатра чехибур, ветеранри, школьникри, студентри иштиракна. Яшлу инсанри хванахвалалин алакъайрикай итижлу мисалар, дуьшуьшар рикел хкана, жегьилриз и адетдин метлебрикай суьгьбетна. Кар алай месэла, чехибур чи проектдин тереф хвена, жегьилри хушвилелди и хьсан карда иштиракна. Икьван гагда чаз хванахвалал итимрин арада жезвайди чизвайтла, чи проектди рушарни майдандиз акъудна. Муьжуйд хизандай тир рушари чпиз маса районрай ва шегьеррай хванахвар жагъурна ва и кардал абуру шадвалзава.

И ПРОЕКТДИ, дугьриданни, ичи республикадин халкъарин кьени, дуствилин ерияр мад сеферда кьалурна. Аялар цийи ва маса миллетрин хизанра гьакл твар патал яшамаш хьанач, абуру "гъвечли дипломатрин" везифани кьилиз акъудна. Гьар са аялди вич тухузвай тегьерди, адан къанажагъди, хайи халкъдин адетрал, культурадал амал авуни, адав агакънавай тербия, ам гьихътин шартлара ва хизанда тербияламиш хьанатла кьалурзавай эхир. Гъавилъ чна муниципалитетривай хъазавай хизанар вири рекъерай хуьре гуьрмет авайбур, къанажагълубур, чешнелубур хьун тлабана. Баркалла чи муниципалитетрин регьберриз, хванахвалалин везифаяр чпин хивез къачур хизанриз. Лугъун хь, абурукай чехи пай педагогрин хизанар хьана. Ида мад сеферда чи хуьрера муаллимриз пара гуьрмет ийизвайди успатзава. Сагърай абур!

Министрди лагъайвал, гьар са цийи кар четинвилерихъ галаз алакълу я. Проект уьмуьрдиз куьчуьрмишдай вахтунда республика-

дин министерствойрин, ведомствойрин, вузрин, муниципалитетрин векилри жуьреба-жуьре куьмекар гана. Абуру чпин активвал кьалур тавунайтла, крар вилик фидачир".

ТАТЬЯНА Гамалея кьейд тавурвал, и залда кватл хьанвай кьван инсанри, хизанри чи проект вичин макъсаддив агакънавайдан гьакьиндай шагъидвалзава. Месэла идалди акъалтгнавач. Хванахвалалин гьерекар республикада мадни гегенш жеда, и кар патал министерстводи талукъ вири идарайрихъ, муниципалитетрихъ галаз мадни сихдаказ ва бегьерлудаказ кваллахда.

РД-дин Гуькуматдин Председателдин заместитель Рамазан Жафарова республикадин гьакимрин тварунихъай хванахвалалин кьени ва хьсан адетар кьачел ахкъалдарунихъ галаз кьиле тухвай мярекатар эхирдиз атун тебрикна ва лагъана: "2025-йисалди Россияда государстводин милли политикадин стратегия уьмуьрдиз куьчуьрмишунин сергъятра аваз Дагъустан Республикади уьлкведа сифтегъанбурукай яз "Дагъустан Республикада миллетрин арадавай алакъаяр вилик тухун" государстводин программа къабулна. "Хванахвал" проектни гьа и программадик акатзава. Хванахвалали чи гьар жуьре миллетрин векилар садаз мукъва ийизва, абурун итижар гегеншарзава ва дуствилин, кьуншивилин алакъаяр мадни мягкемардай мумкинвал яратмишзава. Проектдин кьиметлувал адакай ибарат я хь, ам уьмуьрдиз куьчуьрмишуник ашкъидивди муниципальный тешкилатар экъечна ва абуру кьуншивилин алакъаяр мягкемаруни мураддалди чкайрал спортдин, культурадин, дуствилин мярекатар кьиле тухвана. Са шакни алач, и проектдин иштиракчияр мадни гзаф жеда, республикада хванахвалалин гьерекарди вичин жергейриз неинки чи, гьакл кьунши республикайрин агъалиярни желб ийида".

РЕСПУБЛИКАДИН хванахвадин югъ кватл хьанвайбуруз РД-дин образованидин ва илимдин министрдин заместитель Альбина Аруховади, РД-дин Кьилин патав гвай хизан, дидедал ва аялрин ихтиярар хуьдай векил Интизар Мамутаевади, Хасавюртдай тир Вагъабовади ва масабур тебрикна.

Хванахвар хьанвай Махачкъала, Къизляр шегьеррай, Ногъай райондай тир Къурбанали Шамсудинова, Ильяс Кубутаева, Фатима Мамутаевади чеб цийи хизанра яшамаш хъайивал ва чеб себеб яз чпин хизанарни хванахвар хьанвайдакай лагъана.

Рахунрин арада Махачкъаладин аялрин искусствойрин, музыкальный школайрин, гимназийрин дестейри, районрин гьевескар артистри, манидарри сегънеяр къалурна, манияр лагъана, кьуьлерна.

Мярекатдин эхирдай тешкилатчийри "Хванахвар", "Хванахварин хизанар", "Муниципальный тешкилатдин администрация", "Тренерин команда", "Спортдин майдан" ва "СМИ" номинацийрай гьалиб хъайибур кьиметлу пишкешралди, призралди кьейд авуна.

Шиклар ягъайди - Гь. ИСАЕВА

Россиядин аскервили баркаллувили югъ Москвадин гъужумдин къетленвал

Нариман ИБРАГЪИМОВ

Къад йис идалай вилик уьлкведин кьилиз атай Ельцина ва адан къваларив кватл хъай тарашчийри, хаинри тухвай сиясатдин негъида Россиядин Федерация Рагъакидай патан уьлквейрилай ва США-дила аслу хъана. Владимир Путинан алахунар себеб яз Россия чи уьлкве аквадай вилер авачир "вагъширин" къармахрай эхъечна ва хуси азадвилехъ, аслу туширвилехъ камар къачуз гатунна. Гьелбетда, и кар Россиядин девлетар тарашиз кланзавай "акулайриз" бегенмиш хъанач. Абуру, жуьребажуьре багнаяр жагъуриз, чи уьлкве клева твадай гьалар арадал гъизва. Санкцияри абурук акатзава. Украинада цай кутур дяве-

ни, Россиядихъ галаз дуствилин, амадагвили алакъяр хуьзвай Сирия террористрин куьмекдалди барбат авунни гъа "акулайрин" фендер я. Ингъе гила, Россиядин гъавадин къушунрин куьмекдалди Сириядин къушунри сад-садан гуьгъуналлаз чпин хуьрер, шегъерар ИГИЛ-дикай азад хъийиз акурла, НАТО-дин член тир Туркиядин истребителри чи самолетни яна. Идани террористар чи хуьзвайди ятла хъсандиз ашкара авуна. Гъавилляй чна вири четинвилериз дурум гана, виликди, абадвилехъ, бахтлу гележегдихъ еримешун герек я.

Россиядин халкъариз четинвилер пара акурди я. Ватандин Чехи дяведин йисар вуч тир? Европада чехи пай уьлквейрин экономика, военный такъатар, девлетар вичин къуллугъда эцигнавай Гитлеран Германия 1941-йисан 7-ноябрдиз Москвадин Яру майдандал вичин къушунрин гъалибвили парад тухуз гъазур хъанвайди тир. Эхъ, фашистар Москвадин лап муьварив къван атанвай, амма чапхунчийрин члуру къастар кьилиз акъатна. 6-ноябрдиз Москвада метродин "Маяковская" станцияда суварихъ галаз алаквалу шад заседание кьиле тухвана ва Сталина ЦК-дин Политбюродин членриз, меркездин горкомдин секретарриз 7-ноябрдиз, йикъан сятдин къведаз Яру майдандал къушунрин парад тухудайдакай малумарна. Къушунрин командирриз и кардикай йифен сятдин 11-даз хабарна. Экуьнин сятдин 8-далай Яру майдандал радиостанцияри Октябрдин социалистический революциядин 24-йисаз талуьарнавай къушунрин параддин гъакъиндай малуматар гуз эгечна.

Параддал Сталин раханай ва адан гафари Советрин Союздин вири халкъарин ва Яру Армиядин къушунрин риклера гъалибвал чи пата жедайдан умудар артухарна. Верховный Главнокомандующийди а лап четин члавуз лагъанай: "Немсерин къачагъри хабарсуз вегиналди ва чал дяве илтиналди уьлкве клева твадай гьалар арадал гъана. Вахтуналди чавай са жерге областар къакъатна ва душман Ленинграддини Москвадин къваларив къван атана. Душманди фикирнай хъи, чпин сифтегъан гъужумри чи армия чкурда, чи уьлкве метлерал акъвазарда. Амма душман лап ягълмиш хъана. Чи къушунри ва флотди игитвилелди душмандин гъужумар алудзава. Чи вири уьлкве немсерин чапхунчийр барбатунин мураддалди чи армиядихъ ва флотдихъ галаз сад тир лагердиз эл-

Къейд авун лазим я, фашистри Гитлеран тапшургуьр кьилиз акъудун патал гзаф алахунар авуна. 16-ноябрдила Германиядин къушунри Москвадал къвед лагъай гъужум авуна. Абурун ихтиярда танкари 13, пияда 33 ва мотопияда 5 дивизия авай. Абурун вилик эцигнавай тапшургуьр сад тир: гъар патахъай гъужумна Тула, Кашир, Рязань, Коломна, Клин, Солнечногорск, Рогачев, Яхрома, Дмитров шегъерар къуна, пуд патахъай Москвадал вегъин ва ам муьтуьгъарун. "Центр" армиядин частари Клин, Солнечногорск, Истра шегъерар къуна ва абур Москвадин къаналдив, Нара вацлугъ агакна. Мад душмандила виликди физ алакна. И женгера немсерин 155 агъзур кас телеф, 800 танк терг хъана. 5-декабрдиз армиядин группайрин командующий, генерал-фельдмаршал Федор фон Бока къатлана хъи, адан къушунрихъ такъат амач. Гъа са вахтунда, ам чпин разведкади гъайи "Яру Армияди акси гъужумдиз гъазурвилер аквазва" лугъудай малуматдихъни агъуначир. "Абурухъ ахътин такъат, къуват, мумкинвилер амайди туш" лагъанай командующийди.

Крар ада фикир авурвал хъанач. ВГК-дин Ставкади, дугъриданни, советрин къушунар акси

1942-йисан 8-январдиз ВГК-дин Ставкадин къарардин бинедаллаз советрин къушунар умуми гъужумдив эгечна. Ладожский вирелай гатунна Чулав гъуьлуьн сергъярив агакъдалди Яру Армиядин частари фашистриз басрух гуз башламишна. И женгера Ржевдинни Вязьмадин мулкара душмандиз ягъунар къазвай Рагъакидай патан ва Калининский фронтрин къушунрини иштиракна. Немсерин "Центр" армиядин группар вири гьалкъада тваз ва куквадиз ягъунар къазвай Рагъакидай патан ва Калининский фронтрин къушунрини иштиракна. Немсерин "Центр" армиядин группар вири гьалкъада тваз ва куквадиз ягъунар къазвай Рагъакидай патан ва Калининский фронтрин къушунрини иштиракна. Немсерин "Центр" армиядин группар вири гьалкъада тваз ва куквадиз ягъунар къазвай Рагъакидай патан ва Калининский фронтрин къушунрини иштиракна.

Яру Армиядин къушунар гъалибвилехъ тухвай командиррик акатзава: маршалар Г.Жуков, С.Тимошенко, генералар И.Масленников, Д.Лелюшенко, В.Юшкевич, Ф.Ремизов, М.Катуков, Л.Доватор, Ф.Голиков, И.Захаркин, А.Городнянский, Ф.Костиков, К.Новиков, И.Конов, В.Вострухов, В.Швецов, В.Кузнецов, К.Рокоссовский, Л.Говоров, М.Ефремов. Советрин Гъукуматди меркез хуьз экъечай 881 агъзур аскердизни офицердиз ва 639 агъзур агъалидиз "Москва хуьнай" медалар гана. 1965-йисан 8-майдиз Москвадиз "Игит шегъер" тварни гана.

И гъалибвили "зегъерламышай" Гитлера вичин къушунар Кавказдихъ, Волга вацлугъ элкъуьрна. Ада вичин генералрин вилик Сталинград чилелай квадарунин, Кавказ къунин ва Бакудин нефтладин иесивал авунин тапшургуь эцигна. Советрин халкъ ва Яру Армия мадни клевера гъатна. 1942-йисан 23-февралдиз СССР-дин оборонадин Халкъдин Комиссар И.Сталинан къул алай приказ акъатна. Ана дяведин майданда арадал атанвай вири гьалариз дуьзгъун кьимет гана ва къейд авуна: "Дяведин варцара Яру Армиядив датана цийи къуватар, яракъар, резерва авай частар агакна. Яру Армиядиз чхей фронтдин къилин участка гъужумдиз фидай ва гъалибвилер къазанмишдай мумкинвилер хъана. Са куьруь вахтунда Яру Армиядин Ростовдин, Тихвиндин, Крымдин, Москвадин къваларив фашистриз галаз-галаз рикелай тефидай ягъунар къуна. Лап кьизгъин женгера чи частари Москва къаз кланзавай немсеринни фашистрин къушунар барбатна. Гила немсерихъ виликар артуханвилер амач. Душман магълуб жезва, амма михъиз тергиз хъанвач. Гьикъван ам магълуб хъайитла, гъакъван ам вагъши ва инсафсуз жеда. Гъавилляй чна датана фронтдиз вири рекъерай куьмек гун лазим я".

Эхъ, Яру Армиядиз советрин халкъди гъамиша куьмек гана ва Москвадин мулкара душмандин вилел къазанмишай гъалибвили виридак руьгъ кутуна. И гъалибвили 1945-йисан 9-Майдин Гъалибвални арадал гъана.

къвенва. Вири халкъди армиядиз фашистар къирмишунин карда куьмек гузва. Къуй чун патал и гъахълу ва азаддин дяведа куьн (параддин иштиракчийр) чи алатай асиррин уьткъем рухвар тир Александр Невскийдин, Дмитрий Донскойн, Кузьма Мининан, Дмитрий Пожарскийдин, Александр Суворован, Михаил Кутузован къаматри руьгъламышрай!..

1941-йисан зул Советрин Союз патал виридалайни четинди, зулуматдинди, уьлкведин къисмет гъалзавайди хъана. Гитлеран чапхунчийр, чпин вилик акарай вири манивилер терг ийиз виликди физвай. Абуру Яру Армиядин стратегиядин фронтдай къацл акъудна, Вязьмадин, Брянскдин къваларив пуд фронт гьалкъада туна, Москвадал сукулмиш хъана. Душманар ва гъакл са бязи дустарни шаклу яз амачир, Москвадин гад чрана лугъуз фикирзавай абуру. Ам пугъе гъатайтла, Германиядин вермахтди гъалибвални къазанмишда. Советрин Союз такланбуруз гьикъван гъайиф, залан хъанатлани, Гитлеран къаст кьиле фенач. Москва душмандин хура мягкемдиз акъвазна ва Яру Армияди фашистриз рикелай тефидай ягъунар къуна.

Игитвилер чи рикелай фидач

Мегъамед БАТЫРОВ

УМАРОВ Забит Забитович 1925-йисан 6-июлдиз Докъузпара райондин Филерин хуьре дидедиз хъана. Ам клуьд аял авай хизандай тир. Дидедини бубади чехи хизан колхозда зегъмет члугъаз хуьзвай. Дар йисар тир ва хизандин гьаларни артух хъсан тушир. Са бубат кьил хуьзвай хизандиз куьмек хун патал, Забита 5-класс акъалтарна, мад школада клел хъувунач ва диде-бубадихъ галаз колхозда зегъмет члугуна.

1942-йисуз, гъеле яш тамам хъанвай ам, зегъметдин фронтдиз рекъе туна. Ада Татарстандин нефтепровадал кадарна.

- Дар, четин йисар тир. Халкъ кашал алай, - рикел хкизва З.Умарова. - Чахъ галаз куьмекчи къуватар хъиз, дустагъра авайбуруни кьвалахзавай. Абурухъ галаз санал чнани каш члугъазвай.

Гатфарихъай цемужуьд йисни тамам тахъанвай гадади хушуналди фронтдиз тухунин арза гана. Военкоматда вад къан къене фикир-фагъум авурдалай къуллухъ, адан арза къабулна.

1942-йисуз Умаров Куйбышевда кардик квай флотдин частариз акъатна. Са шумуд гъафтедин къене ада юлдашрихъ галаз Сталинграддиз баржадиз ягъиз яракъар рекъе туна. 1943-йисуз ада минометчик яз, Сталинграддин женгера иштиракна.

И женгера З.Умарован хиве полкунин командирди снайпервални туна. Немсерин са взводда хъсан снайпер пайда хъанвай, ва ада анжах взводдин командирар тайинариз, пуд кас янавай. Немсерин и снайпер ягъун Умаровал тапшурмишна.

- Пуд йикъан къене за, чуьнуьх хъана, душмандин снайпер атун гуьзлемешна, - рикел хкизва З.Умарова. - Пуд къалай заз ам ацукъзавай чка чир хъана ва за немс пелелай яна гадарнай.

Идалай къуллухъ Забит Умарован хиве снайпервилин везифа туна. Ада 50 немс къван телефна. Амма ветерандин гафарай ада ягъай немсерин къадар дуьм-дуьз гьич гьисабни авуначир. Ада им кутуг тавунвай кар яз гьисабзавай.

1944-йисан ноябрдин вацралай ам Ярославдин 521-конвойный полкуник экечна. Та 1950-йисан эхирдал къван ада гъа и полкуна къуллугъ авун давамарна. 1968-йисалай ам Армиядин жергейрай лайихлудаказ экечна. Адахъ "Ватандин Чехи дяведин I-дережадин орден, Германиядин вилел гъалиб хъунай", "Женгинин лайихлувилерай" "Жуьрэтлувилляй" медалар ава.

Полициядин ветеран - “Лезги газетдин” амадаг

(Полициядин майор Салигъ Ибрагимован 70 йисаз талукъ яз)

А.ГЪАМИДОВ

Ватандин Чехи дяведа телеф хъайибурун сан-гъисаб авач. Гъа са вахтунда, гъалибвал къазанмишна, хуру орденривни медалрив ацлана, узъязгъ яз хтайбурни тиммил туш. Гъа ихътинбурукай сад Сулейман-Стальский райондин агъахъарта сви ИБРАГЪИМОВ Абдуллагъни я. Анжах са шумуд сеферда душмандин цаярик акатай ам хуьруз инвалид яз хтана. Мехъерарна, хизан кутур гъа сифте йисуз - немсерин чапхунчийрал гъалибвал къазанмишай 1945-йисан декабрдиз - адаз муьгъуббатлу вафалу юлдаш Балахалума хва багъишна. Амаласалигъ гада хъурай лагъана бубади хцел САЛИГЪ эцигна.

Дондал алай Ростовдин милициядин школа ва ДГУ-дин тарихдин факультет, къвалахдивай къерех тахъана, акъалтларай жегъли офицердикай гуьгъунлай шегъердин лап четин участокай сад тир центральный участоқдин участковый жезва.

1973-ЙИС. Салигъ Абдуллаевич участоқдиз хтайла, ана 73 тахсиркарвал регистрация авунвай. Абурукай 9 дуьздак акъудиз хъанвачир. Офицерди гъилер къакъажна. Участковый - им дознаватель, гъам силисчи, гъам судья... эхирки вичин участоқдин халис иеси хъун лазим тирди аннамишай ада сифтени-сифте махсус журнал къуна, ана вичин участоқда гъикъван ва гъихътин (пенсиядин яшарин, тахсиркарвал авунай шак физвай...) инсанар, шумуд машин аватла къейдна. Ахпа къвалба-къвал физ, инсанрихъ галаз таниш хъана, гъвечи-чехи гъар садаз вич ва вич алай чка чирна, дустагърай хтайбур, чуру рекъе авайбур, наркоманар, ичкибазар къетлен гуьзчивилик кутуна. Маса чара авачир, участоқда чеб 5-6 сеферда дустагъра хъана хтанвай къетлен хаталу тахсиркарвал авай. Абуру мад залан тахсиркарвилер авун мумкин тир. Идалайни гъейри, виридалайни цай квай чкайрикай сад Барзеню лугъудай са дишегълидин къвал (притон) тир. Аниз ачухдиз къвен тийизвай кас (чулгузвайбур, хъавзвайбур, наркотикрин рапар ядайбур, чуру рекъе авай итимар, дишегълир...) авачир. Йифюгъди гуьзчивал чарасуз тир. Мадни чуру гъалар авай хизанар гъикъван жезвай.

Месела, Леваневскийдин тварунихъ галай куьчеда авай са къвалера 5 аял галай са хизан яшамис жезвай. Гъафтеда 2-3 сеферда анай гъарай акъатзавай. Гуьлукъ югъди ички хъвиз, паб гатаз, аялар гъагъи гъарик хъанвай.

ЖУЪРЕБА-жуьре сугъбетар, къевли серенжемар къабулналди хизан арадал хкана. Гуьгъунлай абуру чпи заз чухсагъул лугъузвай, рикел хкизва Салигъа. Мукъвал-мукъвал жегълирихъ, аялрихъ галаз гуьрушмиш жез, абуруз законрикай сугъбетар ийиз башламишна. Куьрелди, къвалахдив, къайда-къанун виче къуна, жавабдарвал хиве къуна эгечна. Нетижата 1974-йисан сифте паюна 16 тахсиркарвал хъана, дуьздак акъудиз тахъайдини - 2 дуьшубш. Йисан эхирдай дуьздак акъуд тавур са тахсиркарвални амукънач.

Гъа са вахтунда гъа и йисуз муьфте-хурвал ийизвайбурулай ва куьчебасанрилай 49 уголовный дело къарагъарна. Дустагърай хтай 52 кас къетлен гуьзчивилик кутуна, паспортдин режимдиз талукъ 140, санитарный къайдайрал амал тавунай

1800 административный протокол хъена. 18 кас ичкибазар ЛТП-диз (лечебно-трудо-вой профилакторий), 6 касни наркологиядин отделенидиз рекъе туна.

ЙИСАН нетижаяр къадай вахт алу къуна. Шегъердин участковый-рин арада къиле тухвай соцсоревнованида Салигъ Абдуллаевича гъалибвал къазанмишна, сад лагъай чка къуна. Къвалахда къазанмишай агалкъунрай Салигъаз КПСС-дин Махачкъала шегъердин комитетдин ва исполкомдин къарардалди 4 къваликай ибарат тир квартира пишкешнай.

Офицердин шикил Дагъустан Республикадин къенепатан крарин министрстводин Гуьрметдин доскада аваз хейлин йисар хъанай.

1975-ЙИС. Уьлкведин къенепатан крарин къурулушда цийивилер тваз башламишна. Гъа ик, Махачкъаладани бязи къвалахар авун, яракъар къачун ва хуьн патал ихтияр гузвай (лицензионно-разрешительная система) къуллугъ кардик кутуна. Сифтебурукай яз меркездиз Ленинский РОВД-дин старший инспекторвиле Салигъ Абдуллаевич тайнарна. Имни жавабдар къуллугъ тир. Къилди къачуртла, яракъар маса къачузвайбуруз закондин бинедаллаз ихтияр гун, законсуз яракъар къачузвайбурувай, къвалера хуьзвайбурувай абуру вахчун, типографияра печатар гъазуззавайбурул гуьзчивал тухун... - вири гъа и цийи къуллугъдин везифадик акъатзавай.

- Ина къвалахиз хъайи 17 йисан вахтунда, - лугъуза гила отставкада авай милициядин майорди, - законсуз хуьзвай 153 яракъ, тек са Сулакдай 160 винтовка (ТОЗ) вахчуна.

Уьлкве базардин экономикадал элячлунихъ галаз цийи къурулушдани дегишвилер гъатна. С.Абдуллаевича меркездиз УВД-да дежурныйрин начальниквиле, Ленинкентда кардик квай милициядин школада начальникдин куьмекчиле къвалахна. 2002-йисалай къенин йикъалди республикадин экономикадин хатасузвал хуьдай ва коррупциядиз аксивалдай Управленида (УЭБ и ПК) гъакъисагъвилелди зегъмет чулгуззава.

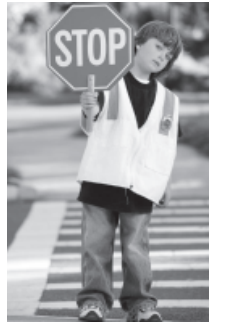
МИЛИЦИЯДИН ветеран (*шикилда*) 10-дав агакъна медалрини гъаф къадар гуьрметдин грамотайрин ва къиметлу пишкешрин сагъиь я.

И йикъара 70 йис тамам жезвай юбилярди вич фенвай рекъел разивалзава. Ада гъагъи вичин ферли веледрални дамахвава. Абуруни чи ватангълидихъ 4 (къве рушни къве гада) ава. Чехи хва Анзора Россиядин Федерациядин Госдумадин депутат хъайи, чи ватангъли Асанбуба Нуьдурбегован Калининград шегъерда авай ООО-да са фирмадин управлющивиле къвалахзава. Лауради бубадин пеше хъанава. Полициядин капитан тир ам РФ-дин МВД-дин Дагъустанда авай управленида лицензионно-визовой къуллугъдин инспектор, гъвечи гада Тимур Санкт-Петербургда “Филипп Марэс” фирмадин регъбер, политехнический колледж акъалтарнавай Изольда дизайнер я.

АММА виридалайни къилдинди - Салигъ Ибрагимов аял чъалай “Лезги газет” къелзавай, гъамиша ам хъизвай ва масабурвни хъиз тазвай чи амадагъ я. Ада чи газетдиз ва гъагъи жуьреба-жуьре изданийрини кроссвордар хъизва. Ингъе и йикъарани ам вичи тукъурнавай кроссвордарни гъаз чи редакциядиз атанвай. **Чна юбилярдиз вичин уьмуьрдин пишанлу югъ - 70 йис тамам хъун мубаракзава.**

Мукъаят хъухъ - аялар!

Лиана НАВРУЗБЕГОВА, Махачкъала шегъердин ГИБДД-дин къилдин батальондин старший инспектор, полициядин лейтенант

Россиядин МВД-дин УГИБДД-дин ОБ-дин къуллугъчийри рекъера транспортдин хатасузвал таъминарун патал са жерге серенжемар къабулзаватлани, эхиримжи йисара Махачкъала шегъерда ва гъагъи вири республикада гъалар къалабулух кутадайбур яз амукъзава. Гъа ик, йисан сифте къилерай Махачкъалада арадал атанвай 323 авариядик 39 кас телеф, 396 касдал хирер-къацлар хъана.

Асул гъисабдай залан нетижадин ДТТ-яр Махачкъала шегъердин Советский ва Кировский районрин И.Шамилан, А.Султанан, М.Ярагъидин, М.Дахадаеван, А.Мегъамедтагъирован, М.Гъажиеван куьчейра, Шамхал поселоқда, Ленинский райондин территорияда, Махачкъала-Аэропорт рекъе I Петрдин, Гъ.Гъамидован, Акушинский проспектра гъагъи Астрахань-Махачкъала федеральный шегъерда, арадал атана. Абурукай гъафбур шоферри транспортдин йигинал артухарун, яхдиз физвайбур рекъелай тайин чкайрилай элячди тавун себегъ яз хъана. Гъаф вахтара яхдиз физвайбур рекъин акатай чкадал гъатта пиян яз, машинар физвай рекъин юквал акъатзава.

Лугъун лазим я хъи, шоферрини яхдиз физвайбурун ихтияррал амал ийизвач. РФ-дин ПДД-дин 14.1 пунктунал асаслу яз шоферри яхдиз физвайбуруз тайинарнавай чкайрилай элячдай мумкинвал гун лазим я. Амма гъаф вахтара машинрин гъерекатдин гъилий, абурувай рекъелай элячиз жезвач. И кардал амал тийизвай 4895 шофер административный жавабдарвиле чулгунва. Гъагъи рекъелай элячлуни къайдаяр чулгуззавай яхдиз физвайбурулайни ДПС-дин ОБ-дин инспекторри йисан сифте къилерай 4885 административный материалар тукъурнава.

Арадал къезвай дуьшубшрин анализ авурла, 50 процент аварияр нянин сятдин ругудалай, экуьнин сятдин вадалди жезва. И кардин себегни куьчейра лазим тирвал эквер тахъун я.

Махачкъала шегъердин Госавтоинспекциядин руководстводи аварияр арадал татун патал, са жерге профилактикадин серенжемар къабулзава. Къилди къачуртла, гъамиша “Пешеход”, “Внимание-дети” серенжемар къиле тухузава ва абуру чпин нетижаярни гузва.

Аварийрик яш тахъанвай ва гъвечи аялар акатуни иллаки къалабулух кутазава. Аялрин иштираквал авай 61 ДТТ-да 2 аял телеф, 61-дал хирер-къацлар хъана. Им алатай йисав гекъи гала. 2 сеферда гъаф я.

Аялар аварийрик гъафни-гъаф каникулрин вахтунда акъатзава, гъагъи лагъайтла абуру чехибурун гуьзчивилик квачиз, чеб-чпин ихтиярда жезва. И крарихъ галаз алакълу яз зулун каникулрин вахтунда Махачкъалада (2015-йисан 1-ноябрдилай 10-ноябрдалди) “Внимание-дети” профилактикадин серенжем къиле тухвана. Адан мурад аялрин ва жаванрин иштираквал авай авариярин вилик пад къун тир.

ДТТ-яр хъанвай чкайрилай жавабдарвиле катзавай шоферрини екез къалабулух кутазава. И жуьредин ДТТ-яр дуьздак акъудунин карда шагъидри еке роль куьгуззава. Амма гъафбур ам члиз талукъ кар туш лагъана къерехда акъваззава. ДТТ-яр хъанвай чкадал алай ксаривай чна кез авай гъар гъихътин информация хъайитлани чаз **99-66-30, 99-66-59** телефонрай хабар гун къелерай тлабзава. Чнани куь тварар райж тавун ва кез пишкешар гун хиве къазва.

Гъар садаз чир хъун лазим я, анжах рекъерин къайдайрал амал авуни ва аялар гъавурдик кутуни, куьне куьни ва аяларни бедбахтвилеин дуьшубшдикай хуьда.

Къизилдин алемда

ВЫСТАВКА

Земфира БАБАЕВА

Алатай гьафтада "Дагестанская правда" газетдин конференц-залда Махачкъаладин Милли библиотекада 17-21-декабрдиз тешкилдай "Россиядин къизил" - "Къашарин алем" заргаррин затларин выставкадиз талукарнавай пресс-конференция кыле фена. Адан къвалахда "Дагестан-Экспо" ВЦ-дин директор **Мегъамед САРУГЪЛАНОВА**, РД-дин алишверишдинни инвестициярин

Шкилар ягъайди - Гь. ИСАЕВА

министерстводин халкъдин художественный сентакарвилер къвачел ахкъалдар хъувунин отделдин начальник **Гьамзат ГЪАЖИМЕГЪАМЕДОВА**, Прикаспийский пробирный надзордин къуллугъчи **Шамил АБАКАРОВА** ва СМИ-рин векилри иштиракна.

- Цуд лагъай сеферда кыле тухузвай юбилейный выставкада 40-далай виниз заргаррин

галаз амадагвилдин алакъяр тайинарун ва заргаррин компанияриз куьмек гун я, - кьейдна М. Саругъланова. - И гьилера агъалийривай багъа къашар авай къизилдин шейэр, заргарвилдин безекар, къизилдин сятер, кагърабаяр къачуз жеда. Выставкадиз атай муштерийриз заргаррин алемда машгур "Адамас", "Александрит", "Алмаз-Холдинг", "Альфа", "Драгоценности Якутии", "Бриллианты Юга", Москвадин заргарвилдин завод "Электрум" брендин къизилдин шейэрихъ галаз таниш жедай ва къачудай мумкинвал ава, - алава хъувуна ВЦ-дин директорди.

Минпромторгинвестдин халкъдин сентакарвилдин отделдин начальник Гь. Гъажимегъамедован гафаралди, Россиядин территорияда Дагъустан заргарвилдин центр тирди лугъуз жеда, вучиз лагъайтла, республикадин заргаррин шейэр Россиядин гзаф чкайра машгур я. - Алай йисуз чи министерстводи адетдин 25 выставка тешкилна, - лагъана Гь. Гъажимегъамедова.

Прикаспийский госинспекциядин контролер Шамил Абакарова кьейд авурвал, выставкада иштиракзавай фирмаяр вири абурун учетда авайбур я. Гъавилэй муштерийри шаклувалдай къизилдин шейэр, къашар ана бажагъат хъун мумкин я. "Чи везифа выставкадиз атайбур чпи къачур затларал рази ва шад хъун я", - малумарна Ш.Абакарова.

Эхирдай М.Саругъланова выставкадал къизилдин шейэрин, дуланажагъдин тадаракрин ва маса пишкешрин лотерея къугъвадайдакый малумарна.

компанийри, фирмайри иштиракда. Гъар йисуз тешкилзавай и выставкадин къилин макъсад алишверишдин фирмайрихъ, муштерийрихъ, къизилдин шейэр къачуз къанзавай вири ксарихъ

Гъуьрметлу дагъустанвиар, чна квез 17-21-декабрдиз Милли библиотекада кыле фидай "Россиядин къизил" - "Къашарин алем" выставкадиз теклифзава.

Къакларин хуьре аялрин бахча эцигзава

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Къакларин хуьрун агъалийрин ва Ахцегъ райондин руководстводин тлалабун-теклиф фикирда къуналди, РД-дин экономикадин ва территорияр вилик тухунин министерстводи хуьрун мектебдин куьгъне дарамат аялрин бахча хъиз тукъуьр хъувунин къарар къабулна. Амма, чкадал атана килигайла, пешекарриз куьгънеди тукъуьр хъийидайдалай патав цийи дарамат эцигун хъсан яз акуна.

Законди истемиззавайвал, са куьруь вахтунда савдаяр (торгар), аукцион тухвана, "Елена" ООО кархана (ген. директор Н.М.Балаянц) эцигунар кыле тухудай пудратчик яз тайинарна ва сметадин къимет 21 миллион манатдилай артух тир эцигунар башламишна. Ингъе, къва-

лахрив эгечлай варзни зура хуьре кьве мертебадин ва 50 аял патал чка жедай бахчадин цийи дарамат хкажнава.

- Чи устларини фялейри эквал алай югъди гъакъсагъвилелди къвалахзава, - суьгъбетзава эцигунрин бригададин прораб Халид Халилова. - Аквазвайвал, дараматдин къав къевнава, пен-

жерар кутунва, электропроводка тунва, сувагъар ягъунин ва сантехникадин къвалахар бегъемарзава. Чимдай къурулушдин пич ва амай тадаракар чкадал гъанва. Планламинававал, Аллагъди гайитла, гъилевай йисан 25-декабрдиз, аялриз Цийи йисан савкъат яз, чна и объект ишлемишиз вахкуда.

Зегъметчи инсанрикай

Механизаторни я, арендаторни

Хазран КЪАСУМОВ

Инсан ва чил. Вири девирра абур сих алакъада ава. "Чил дидея" гъавайда лугъузвач. Инсанди чилел къвалахзава, халкъдин суфра берекатлу ийизва, вичин, хизандин игътияжарни таъминарзава. Чилин къадир авай, адал зегъмет члугъзвай инсанриз халкъдин патай гъуьрмет хъунни дуьшуьшдин кар туш.

Курхуьрелай тир **Сефербег ШАЙДАЕВ** (шкилда) зегъмет вичин уьмуьрдин игътияждай къунвай, гьилералди къазанмишай гъалалдин фу незвай лежбер итим я лагъайтла, бажагъат зун ягъалмиш жеда.

С.Шайдаева 1977-йисуз хуьрун чкада виридалайни герекбурукай тир механизаторвилдин пеше къачуна, хайи хуьрун "Самурский" совхозда трактордал къвалахиз эгечина. Пешедал, техникадал рикл алай адакай майишатдин къвенкъечи механизатор хъана. Майишатда багълар, уьзумлухар кутуник, тэхилар, салан майваар гъасилуник Сефербега вичин зегъ-

метдин еке пай кутуна. Идан гъакъиндай адан шкил 15 йисуз совхоздин Гъуьрметдин доскада хъуни, адаз "Соцсоревнованида гъалиб хъайиди", "Пятилеткадин зарбачи" знакар, 10-далай виниз грамотаяр гуни ва ам са шумуд сеферда Курхуьруьн Советдин депутатвиле хъягъуни ачухдиз шагъидвал ийизва.

Совхоз чкайла, С.Шайдаевакай арендатор хъана. Амма рикл алай механизаторвилдин пешедай ам кьерех хъанач: ада вичи къвалахзавай "МТЗ-82" маркадин трактор маса къачуна.

Сифтедай Сефербега 1 гектарда хтун багъ кутуна, адахъ чешнелу гелкъуьн тешкилна. Хъсан гъалда авай багъди хъсан бегъерни гузва. Багъда агротехникадин вири серенжемарни арендаторди вичи ва трактордин куьмекдалди ийизва.

Къве йисан вилик С.Шайдаева 30 гектар чил 49 йисан муддатда кирида къачуна. "Паласа" участка авай никлера чилин къадир авай лежберди зулун магъсулар цазва, гъар йисуз анрин гъар са гектардай 23-25 центнер тэхил къватл хъийизва.

Къведай йисан бегъер патал вичин 30 гектарда ада вахтундамаз хъсан еридин тумар цана. Чаз акурвал, ана къаз акъалтнава.

Хуси "МТЗ-82" трактор хъиз, С.Шайдаевахъ адахъ акалдай лафет, куьтенар, культиваторар, сеялани ава.

Чаз малум хъайивал, тежрибалу механизатор ва зегъметдал рикл алай арендатор тир Сефербег Шайдаевахъ желегеда багъларин ва тэхилар цазвай никлерин майданар артухардай фикир ава.

Ваз къуватар хъурай, гъуьрметлу Сефербег Шайдаев!

Шегъердин майишат

Тарар кутазава, цуьквер цазва

Нариман КЪАРИБОВ

Дербентдин 2000 йисан юбилейдин вилик шегъердин куьчейра ва паркарани аваданламышунин рекъяй гзаф къвалахар кыле тухвана. Советрин Союздин Игит Шамсулла Алиеван, Кирован, Советрин Союздин Игит Абас Исрафилован, Нажмудин Самурскийдин тварар алай паркара ва шегъердин куьчейрин кьерехра фадлай инихъ авай ва къуру хъанвай тарар атлана, хейлин чкайра абур цийи къелемралди звез хъувунва. Гзаф къелемар Пятигорск ва маса шегъеррайни гъана.

Лагъана къанда хъи, алай вахтундани паркар ва куьчяр къацу авунин серенжемар давам жезва.

- Гъавадин къулай шартларикай менфят къачуналди, - суьгъбетзава шегъердин горзеленхоздин директордин заместитель **Камал МЕЖИДОВА**, - чи коллективди шегъер къацу авунин "Багъларин варз" тешкиллувилелди кыле тухузза. Гьикл хъи хъуьгуьн сифте йикъар-

ни чимибур жедайди малумарнава.

Зул алукайдалай инихъ алатнавай вахтунда шегъердин генерал Саидован, А.Пушкинан, Генрих Гъасанован, Сальманан, Гагаринан тварарихъ галай ва са жерге кьерехра чкадин шартлара хъсандиз экъечдай тарарин 600-далайни гзаф къелемар цанва ва и къвалах давамарзава. Паркар лазимлувал авай чкайриз бегъерлу накъв гъиз, гзаф йисарин цуьквер цун, газонар тукълуьрун патал гъазурзава.

Цийи къелемар цунихъ галаз сад хъиз паркарани куьчейра авай тарарихъ ва йисан вири вахтунда къацу яз амуькдай кул-курсихъни къайгъударвилелди гелкъевезва.

Шегъердин администрацияди чи вилик муьквал йисара къадим Дербент Кеферпатан Кавказдин виридалайни къацу шегъердиз элкъуьрунин везифа эцигнава, - лугъузза К.Межидова. шегъердин агъалийрин куьмекни галаз и везифа кылизи акъудун патал горзеленхоздини вичин вири къуватар ишлемишда.

Муъмин ксар

Агъмед АГЪМЕДАГЪАЕВ

Ахцегъ райондин Къучагърин хуьре Абдулнетиф лугъудай кас хъана. Ада 1895-йисуз Карирдин университет акъалтпана, ахпа Бакуда пачагъдин векил яз хъана. Октябрдин инкъллабдиллай гуьгъуниз хуьруьз хтана ва мискиндин имамвална. 1949-йисуз рагъметдиз фена. Агъадихъ заз адан дафтараь къачур итжлу бязи делилрикай суьгъбетиз кланзава.

1700-йисуз араб уьлкве тир Йемендай пуд стха - Пир Сулейман, Пир Муса ва Пир Гъсан Шалбуз дагъдин зияратдал къевза. Анай Ахцегъи хтай абуру чпин ватандиз теффена, Самур ддердин хуьрера яшаммиш хьун къетзава. Самур ддердин гуьзелвал, къаькан дагълар, къачу яйлахар, Самур вацл абуруз гъаф бегенмиш хъанвай. Пуд стхани чпис кваллахар акун патал къилди-къилди къекъевезва. Пир Сулейманаз Лгарин, Пир Мусадиз Къучагърин хуьрера, Пир Гъсаназни Текидал нехирбанвилай кваллах жагъизва. И пуд стхани капл-тлат ийизвай дингълияр тир.

Са сеферда Лгарин хуьррай 1700-йисара девейрин карванрихъ галаз Гъаьдал физвай са итим са шумуд вацра реке къевза. Ам ана са шумуд гъафтеда амуькъзава. И кас гъарикл хъанваз акур Гъаьдин са карчиди адавай вучтин себелралди икъван иккъара амуькнавайди ятла жузава. "Зав гвай пул акъалтпанава, гъавилляй завай хуьруьз хъфиз жезвач", - жаваб гузва лгавиди. "Жуьмядин юкъуз жематар куплунал къеведай вахтунда Кябедай къуд ракларар ахтармиша. Яру къветелар авай шаламар гъина аватла, гъанал акъвазна, а шаламарин иеси гуьзлемиша. Гъа касди ваз хуьруьз хъфиз куьмедка", - меслят къалурна карчиди. И ван хъайи лгави шаламарихъ къекъевез башламышна. Са ракларай эхкъечдай кадиллай адаз и шаламар жагъида ва ам абурун иеси гуьзлемишиз акъвазда. Капл авуна Кябедай эхкъечлай Пир Сулейманаз аквада вичин шаламарин къилихъ акъвазнавайди ва, салам гана, лгавидивай ам иниз гъинай акъватнавайди ятла жузуна. Лгавиди вичив гвай пул къутягъ хъана, хуьруьз хъфиз техжезвайдаклай лугъуда. Пир Сулеймана адаз вилер мичлун теклифда. Мичина, ахъа авур лгавидиз вич чпин хуьруьн патав гвай вирел алаз аквада. Пир Сулеймана адаз и сир садазни чир тавун теклифна. Лгавиди сир садазни ахъай тийизвайди хиве къада.

Са сеферда нянрихъ малар хуьруьз хтай члавуз са дишегълидин кал хтанач. Ам къведа Пир Сулейманан патав. Пир Сулеймана дишегълидиз дарих тахьун меслятзава, Аллагъди гайитла, вичи кал жагъур хъийдайдиди хиве къуна. Иклагъана, Пир Сулейманан фида юкъуз малар авай дагъдиз. Килигайтла, гъайван са этегдик акъвазнава. "Я гъайван, вун вучиз и дагъда амайди я, къвализ тахтана?" - жузада Пир Сулеймана. За вуч-

да къвализ хъфена, иесиди зи данадиз нек тагуз, вири вичиз ацазва. Зи дана гишила юхсул жезва. Гъавилляй заз къвализ хъфиз кланзавач", - жаваб гана кали. "Я гъайван, вун гъахъ я. Хъша захъ галаз, ви данадиз нек гунин патахъай зун рахада ви иесидихъ галаз".

Рази хъайи кал хкъведа иесидин къвализ. Пир Сулеймана иесидиз данадиз нек гун теклифда. Пакадин юкъуз нехир дагъдиз атайла, Пир Сулеймана каливай иесиди данадиз нек гузватла хабар къада. "Гузва!" - шаддиз жаваб гуда кали.

Са вахтариллай Пир Сулейман Лгарин хуьре рагъметдиз физва. Жемят къватл хъана ва малумарзава хъи, ам мусурман туш, хуьруьн сурара кучудна жедач. Гъаниз килигна, хуьруьн са шумуд агъсакъалди, адан мейит авай къвалин цал кафир патахъай цуклурна, гъанай мейит акъудна, са кламуд гадарун меслятна.

И вахтунда инал къватл хъанвайбуруклай сада и къенвай касдихъ дуьа ийиз башламышда. Жемят тажуб хъана ва и лгавидивай вучиз дуьа ийизватла жузада.

Са шумуд йисуз ам хуьруьн нехирбан яз хъана, гъич са касдизни ада сив хвена, капл авуна акунач эхир. Гъаниз килигна ам кафир яз гъисабзава.

"Астафируллагъ", - лагъана а касди ва дуьа давамар хъувуна. Ахпа вич Пир Сулеймана гъикл Кябедай хканайтла ахъайна. Пир Сулейманан мейит явашдиз хкаж хъана, цавай Шалбуз дагъ галайвал фена, акур жемят аламат хъана амуькна ва чебни адан гуьгъуьна гъатна. Ибуруз ам Шалбуз дагъдихъ агакъайди ва Пир Сулейман гъана кучуконавайди акуна. Жемятдиз а кас шариятгъили, эвлияр тирди чир хъана. Адан стхаяр, эвлияр тир. Пир Гъсан Текипиркентда, Пир Муса Къучагърин хуьре фаракъатнава. Гъар йисан августдиз къучагъвияр эвлияр Пир Мусадин сурал садакъаяр гъаз хкъевза.

Самур вацлун ддерда Аллагъдин патай пай ганвай хъсан ксарикай сад Вагъуф буба яз чиди. 1959-йисуз Ахцегъ районда еке къурагъвилер хъанай. И члавуз Луткунрин хуьре Вагъуф бубади, хуьруьн кимел ацуькна, садакъаяр къватлиз, абуру кимел ацуькнавайбуруз пайиз, Аллагъдиз вязер ийиз хъана, марфар къун паталди. И члавуз Вагъуф бубадин патав къведа сад ва Вагъуф бубадиз экъуьгъунарда, къватл хъанвай садакъайриз клур гуда, марфар къурда лугъуз, халкъ алдатмишзавайди къейида. Садакъа я лугъуз, шейер къватлун бесарун теклифда. Вагъуф буба цавуз килигна шехъда ва Аллагъдивай и имансуз касдиз бала гун тлалабда. Цлуд декъикъани алатнач, инлай хъфей а итим муькъвелей аватна, агъур галда аваз Ахцегърин больницадиз тухвана лагъай хабар чкида хуьруьз. Месел алкъай ам рагъметдиз фена.

Ахцегъа са къуьзуь кас яшаммиш жезвай. Адан твар Гъажи-Неби тир. Ам Совет гъукумат жедалди Гъаьдал фенвай. Адан пеше Ахцегърин базарда шала-

мар маса гун тир. Ам хъсан кас, эвлияр яз хъана. Амма ахцегъвийриз и кардикай хабар авачир. Са сеферда няниз базардай хтай Гъажи-Небиди вичин къаридиз лугъуда: - Валлагъ, къари, заз Луткунрин яд квай фу клан хъанва.

- Аллагъди гайитла, чун са юкъуз Луткуниз фида ман, - хиве къада папа. И суьгъбет хъана са тлимил вахт алатайла, са ни ятлани ракларар гатаз башламышна. Рак ачухайла, салам гана, Луткунрин хуьре яшаммиш жезвай Вагъуф буба атана. Аламат хъайи Гъажи-Небиди адавай и нянин вахтунда иниз гъикл акъватнавайди ятла хабар къада. Вагъуф бубади, хъверна, лугъуда: - Яда, бес ваз Луткунрин яд квай фу клан хъаначирни? Ма, къачу, за ваз гъа фу гъанва ман.

Совет гъукумат арадал атанвай сифте вахтар тир. Са нин ятлани фитнедалди Вагъуф буба дустагъда твада. Экуьнахъ килигайтла, Вагъуф буба дустагъда амач. Я анин ракларин куьлгерикни садани кянавач. И агъвалат акур милицияр тажуб жеда. Вагъуф бубадихъ къекъевез башламышлай милицайриз аквада: Ахцегърин вацлун къерехдал Вагъуф бубади экъунин каплзава. Адавай багъишламышун тлалабда ва ам машинда аваз Луткуниз адан къвализ хутахда.

1930-йисара Къучагърин хуьре Агъаширин лугъудай са кас хъана. Са сеферда адан балклан чуьнуьхда. Адахъ къекъевез фейи ам Ахцегърин къузатанан къантардал алай кимел акъатда. Салам гана, ада кимел алай ксаривай балклан акуначни лагъана, хабар къада. И вахтунда кимел алай жегъилри Агъаширинаклай зарафатар ийиз башламышда. Вичиз яб тагуз акур ада Аллагъдиз вязерна ва и ксаривай са дуьа авун тлалабда. Кимел алайбуру дуьа ийиз башламышда. И члавуз Гуьне пата и кимин къаншарда авай са цурин цал клана ва анай Агъаширина лацу балклан экъечна. И кар акур кимел алай итимар аламат хъана амуькна. Са яшлу итимди жегъилриз куьн инсанар туш лагъана, экъуьгъна. Гила квез чир хъанани, ам вуьж ятла, адавай багъишламышун тлалаба лагъана. Жегъилри Агъаширинавай багъишламышун тлалабнай. И хъсан касни Къучагърин хуьре фаракъатнава.

Шерифали бубани гъахълудингъили, Аллагъдин патай пай ганвай муьмин кас яз хъана. Ялцугъвийрин сверай ван хъайивал, ам 1930-йисуз рагъметдиз фена и хуьруьз къведай рекъин къерехдал кучуконава. Рагъметдиз фидай члавуз ада вичин муькъва-къийлиризи веси авуна, вичин валчагъ (плащ) Къучагърин хуьре кучуконавай Пир Мусадин сурун къвале хуьн. Муькъва-къийлири адан веси къилиз акъуднай. Къучагъвийри къурагъ йисара, садакъаяр гана, дуьаяр авуна, а валчагъдиз яд ягъай члавуз са шумуд юкъуз марфар къваз башламышда.

Гъар гатуз ялцугъвияр, Шерифали буба риклелай алуд тавуна, адан сурал къевза ва садакъаяр пайзава, дуьаяр ийизва. Винидихъ къейднавай хътин дингъилири хъсан крар авун, чехи-гъевчиди чир хуьн, дидебубадиз гъурмет авун веси ийидай. Амма, гъайиф хъи, алай аямдиз вил вегъейтла, гъалар масабур я...

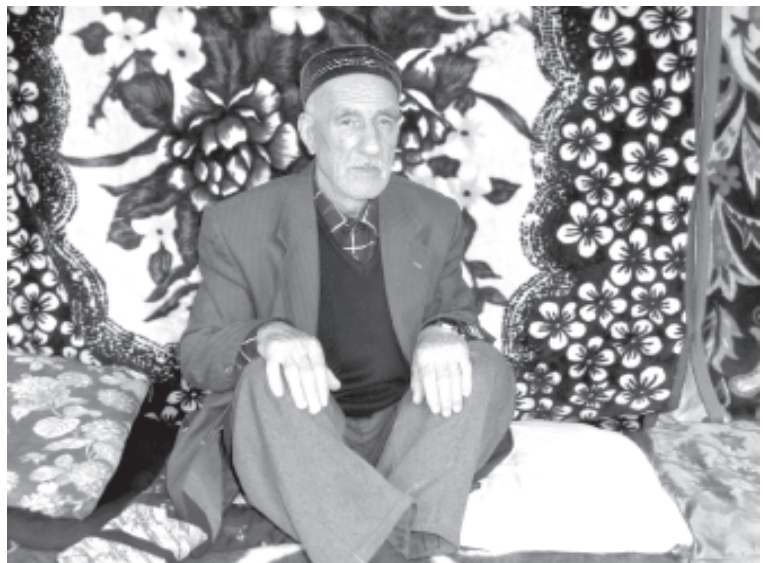
Аллагъдин рекъиз вафалуди

Мегъамед ИБРАГЪИМОВ

Алай йисан сентябрдин вацра Къурагъ райондин Къирийрин хуьре республикадин диндин управлендин векилрин иштираквал аваз диндин межлис къиле фена. Ам тешкилаьбурун арада и хуьруьн мискиндин имам Бубахва БУБАХ-БАЕВНИ авай. Къирисида ам виридаз гъурметлу инсан, камаллу агъсакъал, жегъилрин насигъатчи яз чиди. Яшар 80 йисарив агакънавай ада къенин юкъузни, хуьруьн

гайтла, алай вахтунда мискиндив къевезвайбурун арада, шукур хуьрай Аллагъдиз, жегъиларни ава. Гъелелиг абурун жергеяр къери я, амма гележегда хуьре каплзавайбурун къадар артух жедайдак за умудар кутазва.

Дагъстандин диндин управленди чи мискиндив зи куьмекчи яз Бугъаев Рамазан рекъе тунва. Исламдай хъсан чирвилер авай жегъил Къирисида Аллагъдин дин хуьз ва еримлу ийиз чалишмиш жезва. Эхиримжи йисара майданриз, Исламдай даях къуна, члур ниятар ашка-

мискиндин имамдин везифаяр къиле тухуналди, Аллагъдин рекъиз вичин вафалувал ашкара ийизва. Муькъвара чун адаз муьгман хъанвай. Бубахва халуди чаз диндин жигъетдай дагъдин хуьре авай гъаларикай, мискиндин тарихдикай, ам цийикла туьхкуьрунин карда куьмекар гузвайбуруклай ва вичикай суьгъбетна.

- Заз малум тир делилралди, виликдай Къирийрин хуьре мискин маса чкадал алай, - рикел хкизва яшлу имамди. - Бубайри лугъудайвал, ам гъевчиди хъуиз килигна, тахминан 200-300 йиз идалай вилик, чкадин агъалияр цийи ва гегъенш мискин эцигдай фикирдал атанай. Дагларин уьлкведа Советрин гъукум тестике хъайила, мискиндин дараматда сифте колхоздин склад, гуьгъуьнлай гамар храдай фабрика кардик кутуна. Вахтар къевез алатна. Девиррихъ галаз сад хъиз, уьлкведани хейлин дегъилвилер къиле фена. Советрин Союзни тахъай мисална. Хейлин карханаляр, заводар, фабрикаяр агал хъана. И тлегуьн чи хуьре авай гамар храдай фабрикадихъни галуькна. Нетижда 1995-йисуз хуьруьн администрациядин къарралди мискиндал чан хкана. Гъа йисалай инихъ имамдин везифаярни за тамамарзава.

Бубахва халу, диндин жигъетдай хуьре гъихътин гъалар авай?

- Муькъвара ина сифте яз диндин межлис тешкилнавай. Гъайиф члугвадай кар ам я хъи, чкадин агъалийрикая мярекатдиз атанвайбурун сан гъаф гъевчиди тир. Диндин жигъетдай хуьре авай гъалар гъихътинбуру ятла и делилди ачуьлдиз лугъуза. Капл авун гъар са мусурмандин хиве ава. Аллагъди къадагъа авунвай краривай къерех хуьн ва Ислам - диндал бинеламиш хъана уьмуьр тухун чи буржи я. Амма гъафбур гъеле и кардин гъавурда гъатнавач. Вилкан йисарив гекъи-

ра ийизвай къалп "мусурманар" пайда хъанва. Жегъилрин къил элкьуьрзава, фитнеяр твазва, гълугъулар къарагъарзава... И жигъетдай чи хуьре гъалар пайгардик ква. Гъар сада ислаягъвилелди уьмуьр кечирмишзава.

Чаз акъвазвайвал, мискиндик цийи дакларар кутуна, къилин ракларин патав къур эцигнава. И крар тамарун патал пулдин таъатар гъинай атана?

- За винидихъ къейд авурвал, мискиндин дараматдин са шумуд йис я. Гъакикъатдани, ам ремонт авуни игътиях арадал атанва. Гъелелиг чна мискиндив гъахъзавай чкадал къур туькуьрунава ва цийи дакларар кутуна. И крариз, санлай къачурла, 96 агъзур манат пул акъатна. Такъатар хуьруьн агъалийри къватла. Гъарда вичелай алакьдайвал куьмекар гана. Эльман Мисриханова, Бакир Бубахваева гъарда - 10, Аким Алидарова, Алибег Сефербегова гъарда - 5 ва Марат Гъуьсейнова 20 агъзур манат пул садакъа авуна. Мумкинвилериз килигна, Аллагъдин рекъе ихътин харжияр авун суваб авай крарикай я. Хуьруьн мискин патал чли гузвай садакъаяр Аллагъди къабулрай.

Бубахва халудин гафарай малум хъайивал, жуьреба-жуьре ктабар келуналди, ада вичи-вичиз диндин чирвилер къачуна. Лагъана кланда, адан бубадиз ва иллаки имидиз Исламдай хъсан чирвилер авай. Амма ими дустагъда гъатункиди ва бубани даяведа хъункиди Бубахва халудиз абурувай чирвилер къачудай мумкинвал хъанач. Алай вахтунда Бубахва халуди, таржума ийиз жезватлани, араб члал Къуьран келзава. Хуьре къейи кас Эхиратдин къвализ рекъе тун, мавлидар къиле тухун, килривийрин арада диндин жигъетдай табигъат тухун Бубахва халуди вичин хивез къачуна. Аллагъдин рекъиз вафалу камаллу агъсакъалдихъ чандин сагъвал ва яргъи уьмуьр хуьн чи мурад я.

Дустуникай кьве гаф

Мердали ЖАЛИЛОВ

"Дустар хуьх!" - лугьуз, эвер ганай Дагьустандин халкъдин шаир Расул Гьамзатова. "100 манатдилай 100 дуст хъсан я", лугьузва урус халкъдин камаллу мисалдани. "Дустар кьун регьят, хуьн четин я", лугьузва чи халкъдин камаллу мисалди...

Амма вучда?.. Вахтар алатиз физва, чавай чи дустарни явашяваш кьакъатзавай хъиз жезва аз. Мумкин я, жув дустарив са артух ахгакъ тийизвайвилйни ик гьисс авун. Амма члехи шаир Расул Гьамзатова лагъай гафар рикелей физвач:

Чир хъухъ, зи дуст, дуст - душмандин кьимет ваз, Садлагъана ягъмир вири хьелерив.

Дустунин хъел фад квахъда. Мад гьуьрмет ваз Кьведа сел хъиз, немил дуствал кьелерив...

Вахт залум шей я. Вири - гьа-даз табий я, вахт - садазни.

Адан табийсузвили завай дустарни, гуз, кьахкьудиз хъана. Уьмуьрдин рекьералвил вегъейла аквада хъи, дустарикай амайбурулай кьахъатайбуру гзаф хъиз я...

Рикелей тефидай дустарикай сад шаир, гьикаятчи, таржумачи, журналист, сарарин духтур, аялрин кьевидуст хъайи Заидин Акимович ГЪАСАНОВ я. Ам зал жувазни са акъван кьулай тушир вахтунда Мегьарамдхуьруьн райондин Тагьирхуьруьн-Къазмайрин юкъван школада гьалтла. Иниз ам райондин газетдин редакциядай йисан (1973-йис) жегьил муаллимдикий очерк хъин патал атанвай. Зун лагъайтла, гьа мукьвара вуз (ДГУ, 1970-йис) акъалтарна, иниз атана кваллахавай муаллим тир. Школадин директор Агъаверди Рамалданова а кас зи тарсуниз гьана, гьа ик чун танишни хъана. Ахпа и танишвал дуствиле элкьвена.

За а члавуз саки затни хъин хъийизмачир. Къелем кьурана ваъ, гуьгуьл ханвай. Къей затни (зи вилерай) санани кьабулзавачир.

Заидина лагъана: "Яъ, мад Етим Эминани Стал Сулеймана газетра чап авун патал теснифначир кьван! Амма абур классикар

Заидин ГЪАСАНОВ

Къисас

Саки йисалайни гзаф тир, члехидакъ хъел аваз. Са шумудра адан хамуниз кьел ягъиз алахъна, амма гьар сеферда лашунин яцлу кили зун яна. Къе къисас вахъуна! Куьнедал гьалтай члехидан папазвил акъална за!..

Танишсузрин диалог

Библиотекадай хатадай хъиз са ктаб кьачуна за. Жилдинин сифте патал кьенвай: "Хъсан ктаб я, виридаз клелун меслят кьалурзава". Ктабдин эхирда маса хатларалди кьенвайбуру акуна заз: "Ламран хва ва яруш, ви меслятди гьак гьавайда зи вахт кьахъудна".

Игитвал

Хъуьтуьл месеп кьаткана, хиялариз башламышна за. Гила са илим-

я! Алакъзаватла, жувани теснифа!.."

И гафари, зи рикел алама, зун, саки тарци яна, ахварай авудай хъиз тир.

Заидинани за санал Дагьустандин писателрин са шумуд мярекатда иштиракна. Чи рукописриз санал килигна, кьиметар гана, меслят кьалурна. Акуна хъи, зи дуст, ам залай хейлин жегьил тиртани, гьахълу тир. Мадни, адахъ дустар санал агуддай суьгьуьр

Лезги писателрин са десте: М.Жалилов, Б.Салимов, З.Гьасанов, П.Фатуллаева. 1976 йис.

авай. Махачкъаладиз атай са гьафтеда чахъ са пай махачкъалави яратмишдай ксарин дестеяр дустар хъанай жеди. Миллетдилай, диндилай, яшариласлу тушиз.

Заидинахъ дустар Дагьустандилай къецени - Москвада, Костромада, Волгоградда, Ростовда, Киевада, масанрани - хейлин авай. Заз гъеле хабарни авачиз, зи шиирар Костромадай тир С.Виноградовади урус члааз

дал машгуьл хъана кланда, белки жуви твар-ван авай алим жен. Гьилим гьиле кьуртла хъсан ятла?

Кибернетикадикий, генетикадикий ва физикадикий хиялар ийиз ва абур жуваз муьтлюьгъариз алахъна. Амма абурукай садни зи акьулдиз муьтлюьгъ хъанач. Къадарсуз хъел атана - зун гъасятда ксана...

Хажалат

Гзаф хажалатрик акатнавай Пенпил. Ик адан дерт хайи диде кьейилани кьати хъайиди туш. Ийир-тийир хъанвай касдин, гьинал ацукъдатла, гьинлай кьарагъдатла, кьил акъатзавачир. Са шумуд йис тир адаз хажалатар тахъана.

Залан ухът алахъай Пенпил гьиле авай, сивелай хъитреп алатнавай, туьквенда кьабул тавур путулкадиз килигзавай, адан вилерилай курум-курум хъана накъвадин ири сталар авахъзавай.

таржума авунваз жеда гьа вахтара?..

Заидина вичи украин, урус, башкир, татар халкъарин эсерар лезги члааз элкьуьрнай, "Дуствал" альманахдизни акъуднай.

Чи Лезги ватанда адахъ хванхва саки гьар са члехи хуьре - Кьурагъа, Билбилхуьре, Дарклушрал, Къасумхуьрел, Ахцегъа, масанрани авай.

Гъайиф, кьисметди ам фад чавай кьахъудна. Вичел чан аламада ада Ш.Исаевахъ, А.Сайдумовахъ галаз санал кьей "Яругалстук", "Бубадин квал" умуми квалталар акъудна. Лезгийрин госмуздрамтеатрдин кьилин режиссер Б.Айдаевакай ада "Экв" твар алай зурба очерк, шаир Ибрагьим Гьуьсейнован сонетриз сифте яз лап кутугай рецензия хъена, "Дуствал" альманахда чапна.

Писателди гъазурай "Умудлу кам" - новеллаикай ибарат повест ва аялар патал кьенвай гьикаятрин "Жежел" квалтал вичрагметдиз фейидалай кьулухъ акъатна.

Амма гъеле са жуьрени майдандиз акъудиз тахъанвай эсерар адан квал хейлин ама. Са гзаф затлар журналрани газетра (гъа члаварин) чкланва.

Санал квалтайтла, ам са зурба имарат жедай. Чна и чина писателдин ирсинай чи гъиле амай са шумуд эсер чапзава. Белки абуру З.Гьасанован ирсинал ашуькбурун руьгъни юзурда ва адан эсерин тамам квалтал акъуддай мумкинвал жеда.

Лирика

Шарвилидин гапур хътин Шалбуздагъдин кукушдал, Тади квачиз, лепеяр гуз, Лекьерин луж алтлушда. Ингъе легъзе-абур вири Гьуьрч жагуьриз экъечда. Анжах са лекъ, булутрик физ, Гагъ аникай хкечда. Са сеферда и дагълара Тфенгдин ван акъатна: Жегьил са лекъ, лув хкатна, Дагьардилай аватна. Гзаф вахт я, бала квахъна, - Лужуникай лекъ хкатиз. Дидед накъвар марфар хъана,

Лал дерейриз аватиз. Шараг квахъун лекьеризни Эвез тежер дердер я. Хъев багъишиз, чахъ шехъдайбуру Анжах дидед вилер я.

Духтурдин дафтардай

Азедин ЭСЕТОВ

Ичкичидин уюнбазвилер

Ичкидин есирда гьатна, хъунриз кьил ягъай бендейрай акъат тийидай уюнбазвилер авачирди виридаз малум я. Ихътин са къведпуд къисадал аз куь фикирни желбиз кланзава. Абуру квек хъвер кутада, ичкибазрин кьуьрукрихъ эхир авачирдини гьиссда.

Эрекьдин "муг"

...Чахъ хуьре гъевчи багъ ава. Шура гьукуматди колхозар арадал гьидай девирда рагьметлу бубади кутур тарари кьени бегьер гузма. Ана августдин эхирра дигмиш жедай гзаф даду са чухъвер тарни ава. Адал чи рик ала, вижевайдаказ члехини я, йис арадай физ, хъсан бегьерни гуда.

Гъевчи стхади, отпуск куьгъгъ жез акурла, хуьряй хъфена кланзавайдини фикирда кьуна, тарариз яд гун кьетла. Адаз чухъвер тарцелай гатлуниз клан хъана. И тар чи кьуншидал алай миресдин квалеривай хейлин яргъа ава.

Яд агалдарна, перни кьачуна, стха тар галайвал рекъе гьатна. Чкадив агакъайла, анал имидин хва Малидин гьазур тир. Миресар, са мукар нуьклер хъиз, пара вахтара санал жедай, гьиле гьатайла стхади ичкидикайни кьил кьахъуддачир.

Чи патара, адет яз, яд хъсан кужумун патал, тарцин клане чил перцелди пурпу ийида. Нуредин и кардив зегъайла, икван члавалди секинди патав акъвазна ихтилатарзавай Малидинак теспача акатна. Ада тадиз, куьмек гун багъа кьуна, Нуредина гьилий пер акъудна, яд гун вичин хивез кьачуна. Амма адан перци меси-диз кландайвал кваллахавачир.

- Я стха Малидин, вуна тарцин тандин пуна авай дувулриз яд фидайвал ая тлуи. Пер ягъ тавуна, кьерехар чалзава, цидибар галай вечер хъиз, - вичин наразивал винел акъудна Нуредина.

- Я чан тха, вуна тади вучиз кьачузва, гьановни агакъда, - лагъана, нерай ван алаз нефес ахъайна, са мили хъверни авуна, пер накъвадик хуькьуриз, Малидина вичин кар давамаравай.

Нурединаз пер кьачуна вичиз чидайвал ийиз клан хъана.

- Чи накъварин хесет ваз чизвач. Яд вич, чавай хабарни кьун тавуна, деринриз фидайди я, - лагъана, пер кьевиз кьуна, гьилий ахъайнач Малидина.

И терсвал акурла, Нуредина гьилий фикир фена: "Ина вуч аватлани, са "вак" ава, тахъайтла ада за лагъайвал ийидай".

Малидинахъ тарцин клане чинебан муг авайди ашкара хъанвайтлани, ам вичин сир винел акъуд тийиз гьавалат хъанвай.

Кар вич-вичелай винел акъатна: Малидина и тарцин пуна накъвадик садазни хабар авачир кьве птулка эрекъ чуьнуьхнавай кьван! Садазни чир тавуна, тагана, вичиз хъун адан мурад тир.

Нуредин гафунилай эляч тавурла, Малидин кьапарай акъатна, сабурдиз эхир атана: ктуна пер, жудна птулкайр квай пек, кьуна кьве гьиливни, цуьтхуьн хъана ам инлай.

Кат-калтугун яргъалди хъанач. Кьве стхадина эрекьдин кьилиз яд чимна.

Хъсан кар

И къисадин бине дагълара ава. Ботлих районда командировкада авайла, больницадин кьилин духтур Араша чпин са муаллимдин кьундармайрихъ галаз танишарнай.

Казилав муаллимди юкъван мектебда урус-члалани литературадин тарсар гузвай. Хуьруьн жемьятди, иллаки аялриз, ам гзаф бегенимиш тир. Зегьметдал рик алай, аялрихъ галаз рахдай чла чидай, пешекарвиле рекъай вини дережайрив агакънавай кас...

Са къадар йисар арадай фейила, вучиз ятлани, и муаллимдин рик устарвилел ацукъна. И кардал адан юлдашарни кваз мягьтел хъанвай. Муаллимдин гьилий кларасдикий авунвай кьиметлу, акурбур гьейранардай хътин рап-пенжер хатзавай. Гъавая лагъанвайди туш: бажарагълуди вири рекъерай бажарагълуди жеда. Закарикани кьитвал авачир.

Са тлимил вахтарилай хабар акъатна: бес Казилав муаллимди вичин гьилин ядигарар иесийри "чуьхуьн" тавунмаз вахъузвач. Пул иесийри эцигна. Вич лугьумир, мектебдай кьезвайбуру келекар яз, птулкайр кьачуниз пул бес жезвачир. Устарвиле лагъайтла, адан гьилиз келекар ваъ, шагьяр гьиз хъана. Гъа ик, пулдани эрекьди гьуьрметлу муаллим жемьятдин велик абурдай авудна.

Амма гьилик келзавай аялри чпин муаллимдиз гьелелиг гьуьрмет хъийизмай, ам кьурарик гадарнавачир. Хъвана, пиян яз куьчейра акурлани, квалезни ахгакъарай вахтар жедай.

Садра къадарсуз хъивегъна, квалачел акъваз тежез, тартибдай акъатна, кьар авай куьнедал ярх хъанваз акурла, са члехи синифда клелзавай гадади ам гужуналди вичин кьулал вегъена, квалез хутахзавай. Хъфидай рекъе гададин вил муаллимдин жибиндай экъис хъанвай виш манатдин чарче акъуна. Вич-вичел хтайла вахкуда лагъана гадади, яргъал тевгъена, пул вичин жибиндиз куьчарна.

Квалев ахгакъна, гьаятдал пар кьулай авудна, жегьилдиз элкьвена хъфиз клан хъана. И арада муаллимдай гъарай акъатна: "Зи жибиндай акъудай виш манат вичин чкада динжар хъувуна, ахлад, луту. Муаллим алцуарун хъсан кар туш..."

- Куьне гьикъван хъсан гафар лагъанатла, агу, муаллим! Пул за гьик хъайитлани вахъузвайди тир. Бес мектебда аялриз тербия гузвай кас и вун авай гьалда хъун хъсан кар яни? - жаваб хгана, пулни иесидин гьиле хтуна, жегьил вичин рехъди хъфена...

Жергедин муаллим - машгър алим

Репортаж

Приветствуем участников
ВСЕРОССИЙСКОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«...образование»

Мегьамед ИБРАГЪИМОВ

Тажидин Гьамидович САИДОВ, Дагъустандин А.Тахо-Годидин тварунихъ галай педагогикадин илимдинни ахтармишунрин институтда (Дагъустандин педагогикадин НИИ) хейлин йисара бегъерлудаказ къвалахай илимдин къуллугъчи, педагогикадин илимдин кандидат, РД-дин лайихлу муаллим. Эгер ам чи арада амайта, алай йисуз республикадин общественности Т.Саидован 80 йисан юбилей къейддай.

27-ноябрдиз Махачкъалада Р.Гьаматован тварунихъ галай милли ктабханада «Культурадин диалог: искусство, образование» лишандик кваз Дагъларин уьлкведин машгър этнопедагог Тажидин Саидован экуь къаматдиз бахшнавай Вирироссиядин илимдинни тежрибадин конференция кыле фена. Ана илимри, общественный деятелри, журналистри, муаллимри, писателри, студентрини аспирантри, мектебра къелзавай аялри иштиракна. Мярекатдин мугьманрин арада РД-дин Халкъдин Собранидин депутат, Дагъустандин педагогикадин НИИ-дин директор Гьамидулла Мегьамедов, ДГПУ-дин профессор Шайдабег МИРЗОЕВ, филологиядин илимдин доктор Марат БАЙРАМБЕГОВ ва масабур авай. И делилди конференциядин важиблувиликай лугъузвай.

- Гъурметлу юлдасар, кье чна адетдинди тушир мярекат кыле тухузва, - кьейдна Гь. Мегьамедова конференция ачухдайла. - И кар адакай ибарат я хьи, чна Дагъустандин педагогика еримлу хьуник чехи пай кутур жергедин муаллимдин, агъайна, заха инсандин, вафалу душтунин - Тажидин Гьамидович Саидован экуь къамат рикел хкизва. Чна гьамиша лайихлу деятелрин, артистрин, халкъдин шаиррин, государственной наградадин сагибрин... гьакьиндай межлисар къурмишзава. Гьелбетда, им герек къвалах я. Амма са кар рикелай алудна виже къведач: эгер муаллим хъаначиртла, чахъ за винидихъ къейд авур хътин векиларни жедачир. Гьавилай жергедин муаллим садрани рикелай алудна виже къведач. Ам тербиядин, чирвилерин, инсанвилин, агалкъунрин дибни я, чешмени.

Тажидин САИДОВ бажарагълу муаллим, чехи ватанперес тир. Ам республикадин мектебра «Дагъустандин халкъарин культура ва адетар» твар алай предмет арадал гъайибурукай сад я. Дагъустандин педагогикадин НИИ-да къвалахай йисара ада авур кар алакадай пешекар, алим, муаллим яз къалурна. Вичин алакьунар ада иллаки этнопедагогикадин, этнокультурадин хилера раижна. И рекьерай адан гьили-

кай са шумуд монография, программа-яр, учебникар, учебно-методический пособиар хкатна. Абурун арада «Дагъустандин халкъарин культура ва адетар» ктаб виридалайни къиметлуди я. Республикадин мектебра къелай гьар са кас и ктабдихъ галаз таниш я. Ада чирвилеринни тербиядин къурулушда цийи девир арадал гъуниз ва акъалтзавай несилар дагъвийрин милли культурайриз мукьва авуниз къуллугъна. Зи фикирдалди, им Тажидин Саидова илимдин рекъе къазанмишнавай виридалайни чехи агалкъунрикай сад я, - лагъана Гь. Мегьамедова.

Дагъустандин педагогикадин НИИ-дин директордин заместитель Меседу ШУРПАЕВАДИН гафаралди, Тажидин Саидов гьар са кардив рикел гваз, жавабдарвилелди эгечдай инсан тир. Гьатта гьвечли са справка гъазурдайлаи ада

илимдин ахтармишунар кыле тухудайла хузвай хътин мукьяявал кьадардичир. «Тажидин Гьамидович Дагъустандин этнопедагогикадин куклушрикай сад я. Адаз и илим лап хъсандиз чидай. Этнопедагогикадай ада цудралди монографияр хъена. Къейд ийин хьи, абурукай гзафбур чапдай акъатнавач. А къвалахризни экуь дунья аквадайдак за еке умудар кутазава. Тажидин Саидова сифтегъан классар патал хъенвай «Камаллу адетар» ктаб къелайдалай къулухъ заз малум хъайивал, ам муаллим, алим хъиз, писателни тир. И ктабда адан къелемдикай хкатнавай махарни гьатнава. Тажидин Гьамидович заз къастунал къеви, яшдизни башдиз килиг тавуна, авай гаф чинал лугъудай, гьамиша гьахъвилин тереф хвейи инсан хъиз чидай. Гьахъинди яз ам зи рикелни амукьда», - кьейдна М.Шурпаевади.

- Гьамидулла Мегьамедова къейд авурвал, жергедин муаллимдин лайихлувилер виридалайни зурба я, - лагъана Дагъустандин НИИ-дин культура-

динни искусстводин сектордин заведуьчий Марат БАЙРАМБЕГОВА. - Тажидин Саидов ажайиб муаллим тир. Ада Дагъустандин вири халкъар патал чехи ирс туна. Адан къвалахриз Россиядин машгър алимрини чехи къимет ганва. И карди мад сеферда ам бажарагълу пешекар хъайиди тестикъарзава. Тажидин Гьамидовича гьиле къур гьар са къвалах эхирдал къван кыле тухудай. Институтда къвалахай йисара ада вичиз чехи гьурмет ва авторитет къазанмишна. Неинки тек са пешекарвилелди, гьакъни къилихдин ерийралди. Ам вафалу душт, къени инсан, баркаллу муаллим тир. Къуй ахътин-бур чи арада артух хъурай, - акъалтарна вичин рахунар М.Байрамбегова.

Гуьгьуьнлай Т.Саидован уьмуьрдин ва илимдин рекъикай гзафбур рахана. Вирида Тажидин Гьамидович чехи муаллим, хъсан юлдаш, алим хъиз рикел хкана. Махачкъаладин 1-нумрадин юкъван мектебдин ученикри Т.Саидован экуь къаматдиз бахшнавай шиирар къелна.

Лагъана къанда, 1959-йисуз Дагъустандин господинститут акъалттарай Тажидин Саидова хайи Къурагърин хуьре урус члалан муаллим яз къвалахна. Гуьгьуьнлай адакай райондин методкабинетдин методист, инспектор, заведующий, мектебрин инспектор, халкъдин образованидин отделдин заведующий хъанай. 1977-1993-йисара ада Дагъустандин муаллимрин пешекар-

вал хкаждай институтда педагогикадин ва къвенкъеви педагогикадин тежрибадин кабинетдиз регъбервал гана. 1990-йисуз чи ватанэгълиди Москвада этнопедагогикадин месэлайрай илимрин кандидатвилдин диссертация хвена. 1993-йисалай вичин уьмуьрдин эхиримжи йикъаралди Тажидин Саидова Дагъустандин НИИ-да зегъмет члугуна.

Этнопедагогикадай, этнокультурадай хъенвай къвалахрилай гъейри, ам урус ва лезги члаларин академический, мектебар патал урус ва лезги члаларин баянрин словарин соавтор, диктантин ва сочиненийрин къвалталрин, учебникрин автор я.

«Дагъустандин халкъарин культура ва адетар» ктаб Тажидин Саидован виридалайни къиметлу къвалах яз гьисабзава, адай республикадин вири мектебра тарсар тухузва.

Тажидин Гьамидович алаатай йисуз, 79 йисан яшда аваз, рагъметдиз фена. Адан экуь къамат эбеди яз чи рикелера амукьда.

Чал Халкъдин медениятдин диб

Абдула СЕМЕДОВ,
Къурагърин 1-нумрадин юкъван мектебдин
лезги члалан муаллим

Акъалтзавай несилрин фикир дидед члал хуьнин ва адан майданар генини гегеншарунин кардал желб авун патал мектебра лезги члалан тарсар гузвай муаллимрин хиве еке ва жавабдар везифар я ава. Заз мектебра дидед члалан вири месэлайрал гуьзчивалзавай члалан махсус институтрин векилрин фикир къевелей са кардал желб ийиз къанзава. Сифте нубатда махсус учебный заведенийра гъазурзавай муаллимар хъсан чирвал авай пешекар хъун лазим я. Вучиз и месэла чна къетлендаказ къейд ийизва? Себеб ам я хьи, гьатта лезги члалахъ галаз гъич са жуьрединни алакьа авачир, лезги члала шумуд гьарф аватлани темир «муаллимди» 9-10-классра аялриз «чирвал» гузва. И къвалах заз жуван вилералди лезги члалан тарсар гунин къвалах ахтармишиз фейила са шумуд мектебда акуна.

Къвед лагъайди, чехи классра къелзавай аялри тарс бегъемвилелди тагузвай муаллимрилай наразивалзава. Цийи са вуч ятлани вичиз чин тийиз, классдиз физвай муаллимдиз аялри гьихътин къимет гуда? Ихътин татугай гьалариз рехъ гайитла, чавай чи члалан мезляар гележегда гьализ жедани?

Алай вахтунда аялри мектебра менфят къачуз-вай лезги литературадин учебникра гьатнавай яратмишунар, зи фикирдалди, фад арадал гьанвайбур, гилан девирда абурун гъавурда са артух акъан тийирбур я. Яни гъавурда акъадайвал ганвач. Лап чехи эсеррай къачунвай клусарин манадин гъавурда неинки аялар, гьакъ муаллимарни акъазвач. Инал чаз къве мисал гъиз къанзава. 9-10-классра чирзавай литературадин учебникда гьатнавай Агьед Агъаеван «Лезгийр», «Пад хъайи рагъ», Межид Гьажиеван «Им къван, имни терез», Къурбан Акимован «Ракъинин мугъ» романрай, Ханбиче Хаметовадин «Стал ва къван» поэмадай чукар къелайла, аялар, гьакъ муаллимарни къеве гьатзава. Абуруз чарасуз баянар гун герек я. Къенин къелзавайди гъавурда акъадайвал. Хизил Авшалумован «Чинаррин кланик» повестдин, ана иштиракзавай игитрин тварар дегиш хъанва. Повестдай къачунвай чуки ахътинди я хьи, ам 10-классдин аялар авай чкада къелиз хъун мумкин туш.

6-класс патал акъуднавай «Лезги литературадин чирагъ» ктабда гьатнавай эсерар саки вири таржумаяр я. Бес чахъ, лезгийрихъ, тасирлу, гьвечли эсерар тимил авани? Ваъ, гьелбетда, клани къадар ава. Къанзавайди абурун аяллив агакъарна, абурукай менфят къачуз тун я.

Хизанра лезги члалан рахунихъ, акъалтзавай несилар чи чехи бубайрин девирра машгър хъайи семякарвилерихъ галаз танишарунихъни къетлен метлеб ава. И жигъетдай алаатай асирдин юкъвара чапдай акъатай алим ва этнограф Сария Агъаширинован «Лезгийрин материальный культура. XIX-XX асирар» монографиядилай халкъдин гегенш къатар еке гьевесдивди менфят къачунай. Анай чаз алаатай асирдин эвел къилера саки вири лезги хуьрерин ацукьун-къарагъун, меденият ва са жерге маса хийирлу адетар ачухдаказ акуна. Амма, гъайиф жедай кар ам я хьи, и ктаб чаз гъич са библиотекадайни гьат хъийизмач, гъа гьисабдай яз «Лезгийрин антология» ктабни. Гена рагъметлу Саидов Тажидин муаллимди аялар дагъвийрин тарихдихъ ва адетрихъ галаз танишарун патал «Дагъустандин халкъарин тарих ва культура» ктаб къена, чав агакъарна. Эхиримжи саки 10-12 йисан девирда 4, 8, 9, 10, 11-классрин аялрини муаллимри а ктабдикай менфят къачузва.

Къейд ийин хьи, хайи члалан акъатзавай газетрихъни журналрихъ члал хуьнин ва еримлу авуин жигъетдай еке метлеб ава. Амма «Самур», «Кард» журналра, районрин газетра чапзавай макъалайризи яратмишунриз бегъем фикир тагуз, къелзавайдан гуьгьуьл дериндай хазва. Предложенияр дуьз туклуьр тавун, гафара сан-гьисаб авачир къван гьала-тар тун, пунктуациядин лишарал ерли амал тавун адетдиз элкъвенва. Бес чна, муаллимри, ихътин татугайвилериз рехъ гайитла, чавай акъалтзавай несилдин фикир дидед члал чирунал желб ийиз жедани?

Эхиримжи йисара члалан месэлайриз талуьк яз мукьвал-мукьвал тухузвай конференцийрин таъсирлувални къетлендаказ къейд ийиз жедна. Эгер чна вирида сад хъана, гьил-гьиле къуна къвалахайтла, чавай, гъич са шакин алачиз, дидед члал хуьз, адан таъсирлувал хкажиз, Дагъустандин халкъарин члаларин арада лезги члалав лайихлу чка къаз таз жедна. Чун патал им еке ва куьтягъ тежер девлет я.

Шад гьалара ачухна

Рагнеда РАМАЛДАНОВА

Апатай киш юкгуз Махачкьаллада, ДГТУ-да, студентрин спортдин умуьрдиз талуьк тир шад вакъиа кьиле фена: "Сад тир Россия" партиядин "500 гъавиз" проектдин сергьятра аваз тамам кьве йисан вахтунда эцигна акьалтларай сирнавай гъавиз шад гьалара ачухна. Мяркатда РД-дин Гьукуматдин вице-премьер Мегьамед Исаева, Дагьустандин Парламентдин вице-спикер Сейфулаь Исаькова, ДГТУ-дин ректор Тагьир Исмаилова, вуздин студентри ва гзаф багьа мугьманри, спортдин умуьрда хьанвай шад вакъиадихъ галаз шадвалзавай хейлин ксарини иштиракна.

РИКЕЛ ХКИН: ДГТУ винидихъ твар кьунвай партиядин "500 гъавиз" проектдин сергьятра аваз сирнавай гъавиз эцигуниз талуькарнавай конкурсда гъалиб хьана. 2013-йисан 26-июндиз РД-дин физический культурадин ва спортдин министр М.Мегьамедован, РД-дин образованидинни илимдин министрдин сад лагьай заместитель И.Мусаеван ва масабурун иштираквални аваз спортдин имарат эцигунин сифте камар кьачунай-хандакдиз сад лагьай кьван шад гьалара вегьенай.

Мяркат **Тагьир ИСМАИЛОВА** ачухна, спортдин имарат эцигунин пай кутур вири ксариз, абурун жергедай яз РД-дин Кьил Р.Абдулатипован, РФ-дин образованидинни илимдин министр **Дмитрий ЛИВАНОВА**, "500 гъавиз" проектдин ко-

ординатор, "Сад тир Россия" партиядин Кьилин советдин член **Николай БУЛАЕВАЗ**, РД-дин Халкьдин Собранидин Председатель **Хизри ШИХСАИДОВАЗ**, РД-дин Гьукуматдин Председатель **Абдусамад ГЪАМИДОВАЗ**, РФ-дин Госдумадин депутатриз, гъавиз эцигунин кьвалахар кьилиз акьудай "Инжстрой-2а" ООО-дин коллективдиз (генеральный директор **Хасбулат АБАКАРОВ**) ада вичин ва техуниверситетдин вири коллективдин патай чухсагьул малумарна. И ксарин чалишмишвилерин нетижа яз вуздин студентриз цихъ галаз алакьалу спортдин жуьрейрал машгьул жедай, и жуьрейрай республикадин твар машгьурдай спортсменар гъазурдай, идалайни гьейри студентрин

мир Путин тирди рикел хкана. Партиядин проектрикай садни Дагьустанда, ДГТУ-да, эцигунал шадвал кьалурна.

Кьейд авун лазим я хьи, и мяркатдал ДГТУ-дин ректор Т.Исмаилован, санлай вуздин коллективдин тварцихъни кватI хьанвайбуру гзаф хуш келимаяр лагьана, вузди активдаказ кьвалахзавайдини, ам дурумлудаказ вилик физвайдини кьейдна. Абурун жергеда Махачкьаладин администрациядин кьилин сад лагьай заместитель **Абдулмуьмин ИБРАГИМОВНИ** авай. Лишанлу вакъиа тебрик авунихъ галаз сад хьиз, ада мадни алава хьувуна:

- Шегьердиз келунин и идара хьсандиз таниш я ва адалди дамахвава. Важиблу хейлин мяркатрин ва серенжемрин члехи пай ина кьиле тухузва. Университетди хьсан кьвалахзава, ам вилик физва. Кье инал ДГТУ-дин ректордин тварцихъ хуш келимаяр гзаф лагьана, амма гъавиз эцигунин конкурсдин 100 иштиракчидин арада вуздивай вичин артуханвал кьалуриз ва ана гъалибвал кьазанмишиз алакьун Тагьир Исмаилован чалишмишвилерин нетижа тирди, тимибуруз чизва. И вузда спортдин еке ва важиблу имарат эцигуни университетдин кесерлувилини ва адан регьбердин кесерлувилини патяхъай шагьидвалзава.

Гуьгьунлай ДГТУ-дин ректордив гъавиздин куьлегар-ярж - вакана. КватI хьанвайбуру 2000 метрдилай артух чка кьазвай спортдин имаратдиз тамашна. Гъавиздилай гьейри, ина тренажерин залар, душевояр, массаждин кабинетар, персонал патал кабинетар, герек маса чкаяр авай. Кьилди кьачуртIа, гъавиздин яргьвилел - 25, гьяркьувилелни 11 метр ала, деринвални 1,2-1,8 метрдив агакьзава. Малум хьайивал, яд гъазурунин (водоподготовка) ва микроклиматдин тадаракар автоматламишнава, са гафуналди, имарат алай аямдин вири истемешунри кьунвайди я. Чимивал ва электроэнергия гунин кьвалахра ара датлурвал хьунин мураддалди вуздин территорияда котельный ва трансформаторный цийи подстанция эцигнава.

Тешкилнавай кьулайвилери, дугьриданни, иниз атанвай вири ксар гьейранарна.

Эхирдай кватI хьанвайбуру Т.Исмаилован са жерге суаларни гана, спортдин имаратдин важиблувал кьейдна.

сагьламвал мягькемардай цийи мумкинвилер ачу хьанвайди кьейдна.

Гаф РД-дин Гьукуматдин Председателдин заместитель **Мегьамед ИСАЕВАЗ** гана. Дагьустандин Кьилин ва Гьукуматдин Председатель А.Гъамидован тварарихъай университетдин студентриз ва муаллимриз цийи имарат тебрикна. Идахъ галаз сад хьиз ДГТУ-дин ректор Тагьир Исмаилова спортдин и объект арадал атун патал зурба чалишмишвилер авурди кьейдна, ДГТУ-дилай амай вузрини чешне кьачуниз звер гана.

Вичин рахунра Дагьустандин Парламентдин вице-спикер **Сейфулаь ИСАКЬОВА** "500 гъавиз" проектдин инициатор (а члавуз "Сад тир Россия" политпартиядин Председатель) РФ-дин Президент Влади-

Спортдин кьадим жуьредай

Дагьви ШЕРИФ

И мукьвара Ахцегьа "райондин жегьилар бейгьушдиз акси я" лишандик кваз зверунай райондин жегьиларин арада акьажунар кьиле фена. "Ахцагь" футболдин командадин майдандал спортдин кьадим жуьредай акьажунар тешкилайди "Ахцегь район" МР-дин администрациядин физкультурадин, спортдин, жегьиларин ва туризмдин крарай отдел тир.

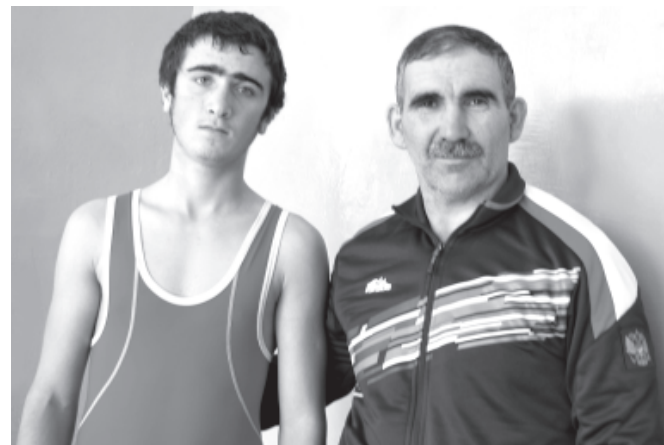
Зирингвал ахтармишиз майдандал Ахцегьрин 1 ва 2-нумрайрин, гьакIни Кьурукаларин, Хуьруьгрин, Калукрин, Луткунрин, Кьакарин, Цуруьгрин школарин векилар атанвай.

Акьажунрин судья тир 2-нумрадин ДЮСШ-дин тренер **ПАЛЧАЕВ Абдурагьима** ва секретарь - Ахцегьрин 1-нумрадин школадин физкультурадин муаллим **МИРЗОЕВ Валентина** 1500 метрдиз зверунай гадайрин арада гъалибвал **ГЪАЖИЕВ Жабраилаз** (АСОШ №2) ва **ПАЛЧАЕВ Асвар** (АСОШ №1), рушарин арадай - **ГЪАШУМОВА Нарбикедиз** ва **МАМЕДХАНОВА Камилладиз** (АСОШ №1) гана.

60 метрдиз зверунай виклеьгьур **ШАЙДАБЕГОВ Гьамзабег** (Кьакар), **ЯГЪЯЕВ Рустам** (Цуруьгь), **ЖАБРАИЛОВА Бесханум** (Калук), **ПАЛЧАЕВА Карина** (АСОШ №2) ва 300 метрдиз - **ЧУБАНОВ Денис** (Хуьруьгь), **ПАЛЧАЕВ Асвар** (АСОШ №1), **ПАЛЧАЕВА Карина** (АСОШ №2), **ЖАБРАИЛОВА Бесханум** (Калук) хьана.

Школьникар патал лап итижлу хьайи спортдин и мяркатдин эхирдай сифтегьан чкаяр кьур аялриз дипломар гана ва администрациядин векил Назилия Исмаиловади райондин регьберрин патай райондин образованидин управленидин пешекар Малик Эмирован ва вири школарин физкультурникриз хьсан кьвалахдай сагьрай лагьана.

Агалкьунар жезва

Гь.Кьагьриманов вичин тренер А.Мисрихановахъ галаз

Хазран КЬАСУМОВ

Гъажи КЬАГЬРИМАНОВА Зизикрин хуьруьн юкьван школада 11-классда хьсан кьиметар аваз кьелзава, школадин общественный умуьрда активвилелди иштиракзава. Гъа са вахтунда, ада Эминхуьруьн ДЮСШ-дин (директор **А.МЕГЬАМЕДКЕРИМОВ**) Зизикрин хуьре 2001-йисуз ачухай филиалда азаддаказ кьурушахар кьунай вердишвилер кьачузва ва вичин устадвал хкажзава.

- Гъажиди зи гьилик спортдин и жуьредай вердишвилер кьачуз 5 йисалай виниз я, - лугьузва тренер **Абдулаьга МИСРИХАНОВА**. - И йисара ада вичин алакьунар са шумуд турнирда кьалурна.

Чаз малум хьайивал, Гь.Кьагьриманов Кьасумхуьрел, Белижда, Мегьарамдхуьре, Эминхуьре тухвай турниррин призер ва гъалибчи. Кьиблепатан Дагьустандин кьивеклечивал патал тухвай акьажунрин 3-призер я. Алай йисан ноябрдин вацра Кьасумхуьрел райондин школьникарин арада тухвай акьажунрини Гъажиди 56 килограммдин заланвилей приздин 2-чка кьуна.

понеделник, 7 декабря

**ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ**

- 08.05-08.08 Местное время. Вести-Дагестан
- 08.36-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
- 11:35 Местное время. Вести-Дагестан
- 14:30 Местное время. Вести-Дагестан
- 17:30 Местное время. Вести-Дагестан
- 18.20 Парус надежды. К международному дню инвалидов
- 18.50 Альяматер
- 19.00 «Акценты».
- 19:35 Местное время. Вести-Дагестан

РГВК

- 07.00 Время новостей Итоги
- 07.30 «7 news»

- 07.45 Передача на лезгинском языке «Вахтар ва инсанар»
- 08.30 Х/ф «Ключи от неба»
- 09.50 Радио «Страна гор» представляет: «Главный редактор»
- 10.30 «Главная тема» с Алексеем Казаком
- 12.30 Время новостей Дагестана
- 12.50 «Vivat, Academia!»
- 13.50 «Глянec»
- 14.30 Время новостей Дагестана
- 14.55 «Человек и право» Проблемы исполнения налогового законодательства
- 16.05 Мультфильм
- 16.30 Время новостей Дагестана
- 16.50 Х/ф «Сердца четырех»
- 18.45 Передача на табасаранском языке «Мил»
- 19.30 Время новостей Дагестана

- 20.00 Время новостей. Махачкала
- 20.20 «Диаспора» Венгрия
- 21.10 «Поколение» Елена Абдужалилова
- 21.45 «Кунацкая»
- 22.30 Время новостей Дагестана
- 23.00 Время новостей. Махачкала
- 23.20 Д/ф «Операция «Анти-террор»
- 00.30 Время новостей Дагестана
- 01.00 Передача на табасаранском языке «Мил» «В обители любви» Передача к 50-летию поэта Сувайнат Кюрбековой
- 01.35 Т/с «Защитник»
- 02.20 Х/ф «Есения»
- 04.35 «Диаспора» Венгрия
- 05.15 Х/ф «Сердца четырех»

ПЕРВЫЙ

- 5.00 «Доброе утро».
- 9.00 «Новости».
- 9.20 «Контрольная закупка».
- 9.50 «Жить здорово!»
- 11.00 «Вести».
- 11.35 «Вести - Москва».
- 11.55 Т/с «Тайны следствия».
- 14.00 «Вести».
- 14.30 «Вести - Москва».
- 14.50 «Дежурная часть».

- 12.00 «Новости».
- 12.15 Т/с «Тест на беременность».
- 14.30 «Время покажет».
- 15.00 «Новости».
- 15.15 «Время покажет».
- 16.00 «Мужское/Женское».
- 17.00 «Наедине со всеми».
- 18.00 Вечерние «Новости».
- 18.45 «Давай поженимся!»
- 19.50 «Пусть говорят».
- 21.00 «Время».
- 21.30 Т/с «Тест на беременность».
- 23.35 «Вечерний Ургант».
- 0.00 «Познер».
- 1.10 Ночные «Новости».
- 1.20 Х/ф «Ограм на счастье».

РОССИЯ 1

- 5.00 «Утро России».
- 9.00 «Вести».
- 9.15 «Утро России».
- 9.55 «О самом главном».
- 11.00 «Вести».
- 11.35 «Вести - Москва».
- 11.55 Т/с «Тайны следствия».
- 14.00 «Вести».
- 14.30 «Вести - Москва».
- 14.50 «Дежурная часть».

- 15.00 «Наш человек».
- 16.00 Т/с «Земский доктор».
- 17.00 «Вести».
- 17.30 «Вести - Москва».
- 17.50 «Вести».
- 18.15 «Прямой эфир».
- 19.35 «Вести - Москва».
- 20.00 «Вести».
- 20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
- 21.00 Т/с «Рая знает».
- 23.55 «Честный детектив».
- 0.50 «Россия без террора. Дагестан. Война и мир».
- 1.10 «Прототипы. Горбатый. Банды 50-х».
- 2.25 Т/с «Сын за отца».
- 4.20 «Комната смеха».

НТВ

- 5.00 Т/с «Адвокат».
- 6.00 «Сегодня».
- 6.05 Т/с «Адвокат».
- 7.00 «НТВ утром».
- 8.10 «Утро с Юлией Высоцкой».
- 9.00 Т/с «Возвращение Мухомора».
- 10.00 «Сегодня».
- 10.20 Т/с «Лесник».

- 12.00 «Суд присяжных».
- 13.00 «Сегодня».
- 13.20 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
- 14.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
- 16.00 «Сегодня».
- 16.20 Т/с «Литейный».
- 18.00 «Говорим и показываем».
- 19.00 «Сегодня».
- 19.40 Т/с «Чужой».
- 21.35 Т/с «Пятницкий. Главо четвертая».
- 23.30 «Анатомия дня».
- 0.10 Т/с «Команда».
- 2.00 «Следствие ведут».
- 2.55 «Дикий мир».
- 3.05 Т/с «Двое с пистолетом».

ДОМАШНИЙ

- 6.30 Умная кухня.
- 7.30 Джейми у себя дома.
- 8.00 По делам несовершеннолетних.
- 9.55 Давай разведемся!
- 10.50 Д/ф «Понять. Простить».

- 12.00 Д/с «Эффект Матроны».
- 13.00 «Сегодня».
- 13.00 Присяжные красоты.
- 14.00 Женская консультация.
- 18.00 Матриархат.
- 18.05 Т/с «Не родись красивой».
- 19.00 Т/с «Бальзаковский возраст, или Все мужики сво...».
- 21.00 Т/с «Выхожу тебя искать».
- 23.00 Рублево-Бирюлево.
- 0.00 Матриархат.
- 0.30 Т/с «Моя вторая половинка».
- 2.20 Мелодрама «Время желаний».
- 4.20 Присяжные красоты.
- 5.20 Домашняя кухня.

КУЛЬТУРА

- 7.00 Канал «Евроныс».
- 10.00 «Новости культуры».
- 10.15 «Наблюдатель».
- 11.15 Х/ф «Не горюй!»
- 12.50 «Линия жизни». И. Мирошниченко.

- 13.45 «Пятое измерение».
- 14.10 «Эпизоды».
- 14.50 Д/ф «Вальтер Скотт».
- 15.00 «Новости культуры».
- 15.10 Д/ф «
- 15.50 Фильм-спектакль «Не такой, как все».
- 16.50 Д/ф «Город 2
- 17.30 Х/ф «О любви».
- 18.45 «Спокойной ночи, малыши!»
- 19.00 «Новости культуры».
- 19.10 Торжественное закрытие XVI Международного телевизионного конкурса юных музыкантов «Щелкунчик».
- 21.10 «Больше, чем любовь». С. Герасимов и Т. Макарова.
- 21.50 Опера «Жанна д'Арк».
- 0.30 «Тем временем».
- 1.40 «Наблюдатель».
- 2.40 Д/ф «Библос. От рыбацкой деревни до города».

вторник, 8 декабря

**ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ**

- 08.05-08.08 Местное время. Вести-Дагестан
- 08.36-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
- 09:00 Канал национального вещания «Рубас» (на табасаранском языке)
- 11:35 Местное время. Вести-Дагестан
- 14:30 Местное время. Вести-Дагестан
- 17:30 Местное время. Вести-Дагестан
- 18.20 Творческий вечер. К 60 летию Народного поэта Дагестана Магомеда Ахмедова
- 19:35 Местное время. Вести-Дагестан

РГВК

- 07.00 Время новостей Дагестана
- 07.15 Передача на табасаранском языке «Мил»
- 08.30 Время новостей Дагестана
- 08.50 Д/ф «Вкус путешествий»
- 09.25 Х/ф «Есения»
- 11.45 «Поколение» Елена Абдужалилова
- 12.15 Д/ф «Три этюда о Дагестане»
- 12.30 Время новостей Дагестана
- 12.55 «Круглый стол»
- 13.45 «Кунацкая»
- 14.30 Время новостей Дагестана
- 14.55 Концерт «Музыкальный майдан»
- 16.05 Мультфильм (0+)
- 16.30 Время новостей Дагестана

- 16.55 Х/ф «Звезда»
- 18.45 Передача на лакском языке «Аьрчи ва агьлу» Проблемы газеты «Илчи»
- 19.30 Время новостей Дагестана
- 20.00 Время новостей. Махачкала
- 20.20 «Бизнес Дагестана»
- 21.05 «Круглый стол» Рабочие профессии
- 21.55 «Правовое поле»
- 22.30 Время новостей Дагестана
- 23.00 Время новостей. Махачкала
- 23.20 Д/ф «Операция «Анти-террор»
- 00.30 Время новостей Дагестана
- 01.00 Передача на лакском языке «Аьрчи ва агьлу» Проблемы газеты «Илчи»
- 01.35 Т/с «Защитник»
- 02.20 «Музыкальный майдан»
- 03.20 Х/ф «Ирод Великий»
- 04.50 «Правовое поле»
- 05.20 Х/ф «Звезда»

- 5.00 «Доброе утро».
- 9.00 «Новости».
- 9.20 «Контрольная закупка».
- 9.50 «Жить здорово!»
- 10.55 «Модный приговор».
- 12.00 «Новости».
- 12.15 Т/с «Тест на беременность».
- 14.30 «Время покажет».
- 15.00 «Новости».
- 15.15 «Время покажет».
- 16.00 «Мужское/Женское».
- 17.00 «Наедине со всеми».
- 18.00 Вечерние «Новости».
- 18.45 «Давай поженимся!»
- 19.50 «Пусть говорят».
- 21.00 «Время».
- 21.35 Т/с «Тест на беременность».
- 23.40 «Вечерний Ургант».
- 0.15 Ночные «Новости».
- 0.30 «Структура момента».
- 1.30 Х/ф «Смертельная охота».
- 3.00 «Новости».
- 3.05 Х/ф «Смертельная охота».
- 3.30 Т/с «Измена».

ПЕРВЫЙ

- 5.00 «Утро России».
- 9.00, 11.00, 14.00 «Вести».
- 9.15 «Утро России».
- 9.55 «О самом главном».
- 11.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 11.55 Т/с «Тайны следствия».
- 14.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 14.50 «Вести. Дежурная часть».
- 15.00 «Наш человек».
- 16.00 Т/с «Земский доктор».
- 17.00 «Вести».
- 17.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 17.50 «Вести».
- 18.15 «Прямой эфир».
- 19.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 20.00 «Вести».
- 20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
- 21.00 Т/с «Рая знает».
- 23.55 «Вести.доc».
- 1.35 «Климатические войны. В шаге от бездны». «Смертельные опыты. Вакцины».

РОССИЯ 1

- 5.00 «Утро России».
- 9.00, 11.00, 13.30 «Вести».
- 9.15 «Утро России».
- 9.55 «О самом главном».
- 11.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 12.00 «Разговор с Дмитрием Мединцевым».
- 14.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 14.50 «Вести. Дежурная часть».
- 15.00 «Наш человек».
- 16.00 Т/с «Земский доктор».
- 17.00 «Вести».
- 17.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 18.15 «Прямой эфир».
- 19.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 20.00 «Вести».
- 20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
- 21.00 Т/с «Рая знает».
- 23.55 «Вести.доc».
- 1.35 «Климатические войны. В шаге от бездны». «Смертельные опыты. Вакцины».

НТВ

- 5.00 Т/с «Адвокат».
- 6.00 «Сегодня».
- 6.05 Т/с «Адвокат».
- 7.00 «НТВ утром».
- 8.10 «Утро с Ю. Высоцкой».
- 9.00 Т/с «Возвращение Мухомора».
- 10.00 «Сегодня».
- 10.20 Т/с «Лесник».
- 12.00 «Суд присяжных».
- 13.00 «Сегодня».
- 13.20 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
- 14.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
- 16.00 «Сегодня».
- 16.20 Т/с «Литейный».
- 18.00 «Говорим и показываем».
- 19.00 «Сегодня».
- 19.40 Т/с «Чужой».
- 21.35 Т/с «Пятницкий. Главо четвертая».
- 23.30 «Анатомия дня».
- 0.10 Т/с «Команда».
- 2.00 «Главная дорога».

ДОМАШНИЙ

- 6.30 Умная кухня.
- 7.30 Джейми у себя дома.
- 8.00 По делам несовершеннолетних.
- 9.55 Давай разведемся!
- 10.50 Д/ф «Понять. Простить».
- 12.00 Д/с «Эффект Матроны»
- 13.00 Присяжные красоты.
- 14.00 Женская консультация
- 18.00 Матриархат.
- 18.05 Т/с «Не родись красивой».
- 19.00 Т/с «Бальзаковский возраст, или Все мужики сво...».
- 21.00 Т/с «Выхожу тебя искать».
- 23.00 Рублево-Бирюлево.
- 0.00 Матриархат.
- 0.30 Т/с «Моя вторая половинка».
- 2.20 Т/с «Звезда эпохи».
- 4.25 Присяжные красоты.
- 5.25 Домашняя кухня.
- 5.55 Матриархат.
- 6.00 Джейми у себя дома.

КУЛЬТУРА

- 6.30 Канал «Евроныс».
- 10.00 «Новости культуры».
- 10.20 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 12.10 Х/ф «Война и мир»
- 14.30 «Охота на Льва».
- 15.00 «Новости культуры».
- 15.10 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 17.25 Спектакль «Война и мир. Начало романа».
- 19.30 «Новости культуры».
- 19.45 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 20.40 Х/ф «Война и мир»
- 23.00 «Охота на Льва».
- 23.30 «Новости культуры».
- 23.45 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 1.55 Д/ф «Трагедия Льва Толстого».
- 2.35 Концерт Государственного ансамбля скрипачей «Виртуозы Якутии».

среда, 9 декабря

**ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ**

- 8.05-08.08 Местное время. Вести-Дагестан
- 8.36-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
- 09:00 Канал национального вещания «Очар»
- 11:35 Местное время. Вести-Дагестан
- 14:30 Местное время. Вести-Дагестан
- 18.20 Ровесница века. Рашидат Муркелинская
- 18.50 Республика. Круглый стол по Посланию Президента РФ В. Путина Федеральному Собранию
- 19:35 Местное время. Вести-Дагестан

РГВК

- 07.15 Передача на лакском языке «Аьрчи ва агьлу»
- 08.30 Время новостей Дагестана
- 08.50 Д/ф «Вкус путешествий»
- 09.25 Х/ф «Ирод Великий»
- 11.10 Ф/к «Мелодии Дагестана»
- 11.50 «Бизнес Дагестана»
- 12.30 Время новостей Дагестана
- 12.55 «Правовое поле»
- 13.40 «Круглый стол» Рабочие профессии
- 14.30 Время новостей Дагестана
- 14.50 Концерт «Музыкальный майдан»
- 16.05 Мультфильм (0+)
- 16.30 Время новостей Дагестана
- 16.50 Х/ф «Жила-была девочка»
- 18.05 «Вдохновение»
- 18.45 Передача на даргинском языке «Адамти ва замана»

- 19.30 Время новостей Дагестана
- 20.00 Время новостей. Махачкала
- 20.20 «На виду
- 21.00 «Линия судьбы» Казанп Нухов
- 21.30 «Жилой мир»
- 21.50 Проект «Цена жизни»
- 22.30 Время новостей Дагестана
- 23.00 Время новостей. Махачкала
- 23.20 «Аутодафе»
- 00.30 Время новостей Дагестана
- 01.00 Передача на даргинском языке «Адамти ва замана» Памяти писателя Умурахила Шапиева
- 01.35 Т/с «Защитник»
- 02.20 Концерт «Музыкальный майдан»
- 03.20 Х/ф «Викинги»
- 05.15 Проект «Цена жизни»
- 05.40 Х/ф «Жила-была девочка»

- 5.00 «Доброе утро».
- 9.00 «Новости».
- 9.20 «Контрольная закупка».
- 9.50 «Жить здорово!»
- 10.55 «Модный приговор».
- 12.00 «Новости».
- 12.15 Т/с «Тест на беременность».
- 14.30 «Время покажет».
- 15.00 «Новости».
- 15.15 «Время покажет».
- 16.00 «Мужское/Женское».
- 17.00 «Наедине со всеми».
- 18.00 Вечерние «Новости».
- 18.45 «Давай поженимся!»
- 19.50 «Пусть говорят».
- 21.00 «Время».
- 21.35 Т/с «Все сначала».
- 23.35 «Вечерний Ургант».
- 0.10 Ночные «Новости».
- 0.25 «Политика».
- 1.30 Х/ф «Расчет».
- 3.00 «Новости».
- 3.05 Х/ф «Расчет».
- 3.20 Т/с «Измена».
- 4.05 «Контрольная закупка».

ПЕРВЫЙ

- 5.00 «Утро России».
- 9.00, 11.00, 13.30 «Вести».
- 9.15 «Утро России».
- 9.55 «О самом главном».
- 11.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 12.00 «Разговор с Дмитрием Мединцевым».
- 14.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 14.50 «Вести. Дежурная часть».
- 15.00 «Наш человек».
- 16.00 Т/с «Земский доктор».
- 17.00 «Вести».
- 17.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 18.15 «Прямой эфир».
- 19.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 20.00 «Вести».
- 20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
- 21.00 Т/с «Рая знает».
- 23.55 «Вести.доc».
- 1.35 «Климатические войны. В шаге от бездны». «Смертельные опыты. Вакцины».

РОССИЯ 1

- 5.00 «Утро России».
- 9.00, 11.00, 13.30 «Вести».
- 9.15 «Утро России».
- 9.55 «О самом главном».
- 11.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 12.00 «Разговор с Дмитрием Мединцевым».
- 14.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 14.50 «Вести. Дежурная часть».
- 15.00 «Наш человек».
- 16.00 Т/с «Земский доктор».
- 17.00 «Вести».
- 17.30 «Местное время. Вести - Москва».
- 18.15 «Прямой эфир».
- 19.35 «Местное время. Вести - Москва».
- 20.00 «Вести».
- 20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
- 21.00 Т/с «Рая знает».
- 23.55 «Вести.доc».
- 1.35 «Климатические войны. В шаге от бездны». «Смертельные опыты. Вакцины».

НТВ

- 5.00 Т/с «Адвокат».
- 6.00 «Сегодня».
- 6.05 Т/с «Адвокат».
- 7.00 «НТВ утром».
- 8.10 «Утро с Ю. Высоцкой».
- 9.00 Т/с «Возвращение Мухомора».
- 10.00 «Сегодня».
- 10.20 Т/с «Лесник».
- 12.00 «Суд присяжных».
- 13.00 «Сегодня».
- 13.20 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
- 14.00 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
- 16.00 «Сегодня».
- 16.20 Т/с «Литейный».
- 18.00 «Говорим и показываем».
- 19.00 «Сегодня».
- 19.40 Т/с «Чужой».
- 21.35 Т/с «Пятницкий. Главо четвертая».
- 23.30 «Анатомия дня».
- 0.10 Т/с «Команда».
- 3.05 Т/с «Основная версия».

ДОМАШНИЙ

- 6.30 Умная кухня.
- 7.30 Джейми у себя дома.
- 8.00 По делам несовершеннолетних.
- 9.55 Давай разведемся!
- 10.50 Д/ф «Понять. Простить».
- 12.00 Д/с «Эффект Матроны»
- 13.00 Присяжные красоты.
- 14.00 Женская консультация
- 18.00 Матриархат.
- 18.05 Т/с «Не родись красивой».
- 19.00 Т/с «Бальзаковский возраст, или Все мужики сво...».
- 20.50 Т/с «Выхожу тебя искать 2».
- 23.00 Рублево-Бирюлево.
- 0.00 Матриархат.
- 0.30 Киновесть «Белорусский вокзал».
- 2.30 Т/с «Звезда эпохи».
- 4.35 Присяжные красоты.
- 5.35 Тайны еды.
- 5.50 Матриархат.
- 6.00 Джейми у себя дома.

КУЛЬТУРА

- 6.30 Канал «Евроныс».
- 10.00 «Новости культуры».
- 10.20 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 12.55 Х/ф «Война и мир»
- 14.30 «Охота на Льва».
- 15.00 «Новости культуры».
- 15.10 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 17.30 Спектакль «Война и мир. Начало романа».
- 18.20 Д/ф «Ясная Поляна. Лев Толстой».
- 19.00 «Пешком...» Москва толстовская.
- 19.30 «Новости культуры».
- 19.45 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 21.25 Х/ф «Война и мир»
- 23.00 «Охота на Льва».
- 23.30 «Новости культуры».
- 23.45 Л.Н. Толстой. «Война и мир». Читаем роман. Прямая трансляция.
- 1.55 «Библейский сюжет». «Лев Толстой. Война и мир»
- 2.25 С. Слонимский. Сюита из музыки балета «Волшебный орех».

четверг, 10 декабря

**ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ**

- 08.05-08.08 Местное время. Вести-Дагестан
- 08.36-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
- 09:00 Канал национального вещания «Магудере» (на агильском языке)
- 11:35 Местное время. Вести-Дагестан
- 14:30 Местное время. Вести-Дагестан
- 17:30 Местное время. Вести-Дагестан
- 18:15 Реклама
- 18.20 Дорожный патруль
- 18.35 Планета Культура
- 19.30 Реклама
- 19:35 Местное время. Вести-Дагестан

РГВК

- 07.00 Время новостей Дагестана
- 07.15 Передача на даргинском языке «Адамти ва замана»
- 08.30 Время новостей Дагестана
- 08.45 Д/ф «Вкус путешествий»
- 09.30 Х/ф «Викинги»
- 11.40 «Аутодафе»
- 12.30 Время новостей Дагестана
- 12.55 «На виду»
- 13.25 «Жилой мир»
- 13.50 Проект «Цена жизни»
- 14.30 Время новостей Дагестана
- 14.5

Ватандиз хкана

Сирияда яна вегейи СУ-24 бомбардировщикдин пилот Олег Пешкован мейит авай самолет Москвадин патав гвай Чкаловский аэродромдал ацукьна. Идан гьакьиндай "Гьед" телеканалдин корреспондентди хабар гана.

Самолет 30-ноябрдин пакамахъ Анкарадай кьарагьна. Рейтерди хабар гайивал, мейит авай самолет ватандиз реке гьатдалди вилик Туьркияда авай Россиядин посол Андрей Карлова ва кьуватдин кьорулушрин векилри иштираклай ясдин мярекат кьиле фена.

Туьркиядин меркездиз летчикдин мейит 29-ноябрдин хкана. URA.RU-дин малуматдал асаслу яз Пешков Липецкда 2-декабрдин кучкуна.

СУ-24 бомбардировщикдал Туьркиядин истребительди 24-ноябрдин гужумна ва "воздух-воздух" ракетадалди яна. Пилот парашютда аваз эхвичзавайла, телеф хьана, адаз чилелай боевикри гулле гана. Бомбардировщикдин штурман-капитан Константин Мурахтин Россиядин ва Сириядин махсус подразделенийри кьиле тухвай серенжемдин нетижада кьутармишна.

Подполковник Пешковаз кьейдалай гьугьуниз аскервилин бурж тамамардайла кьалурай игитвилей, жуьрэтлувилей, дирибашвилай Россиядин Игит твар ганва.

Ачух чешмейрин делилралди, Пешков 1970-йисан 3-августдиз Алтайский крайдин Косиха хуьре дидедиз хьана. Са тимил вахтундай хизан Усть-Каменогорск шегьрдиз куч хьана. 1987-йисуз ада Свердловск шегьрдин Суворовский военный училище, 1991-йисуз С.И.Грицевцан тварунихъ галай летчикар гьазурдай кьилин военно-авиационный училище кьутягьна. Кьиргизистандин Чуйский областда авай Кант авиабазадал МиГ-21 летчик-инструктор яз, гьугьунлай Амурский областдин Волжаевка авиабазада ва Липецкдин центрада кьуллугьна, адахъ кьве аял ава.

Коалициядин аксина ишлемиш тавуниз эвер гана

Россиядин СУ-34 бомбардировщикрик кьурсарзавай «воздух-воздух» классдин ракетайри Сирияда гьалар четинарзава. Идан гьакьиндай "Цийивилер" РИА-ди хабар гуввайвал, Пентагонда малумарна. Абуру США кьиле авай коалициядин аксина ракетаяр ишлемиш тавуник умуд кутунва.

"Ихтин жуьредин системайри Сириядин цава гьакьни четин тир гьалар мадни четинарда ва чпин гьавадин кьуватар авачир, "Исламдин государстводинхъ" галаз женг члугун патал, са шейни арадал гьидач", - лагьана ведомстводин векил Мишель Балданса.

Пентагондин векилди Россиядиз хата-сузвилелди лув гунин меморандумдал амал авуниз эвер гана. "Чна гьуллемишзава хь,

Россияди и системаяр чи коалициядин самолетрин аксина ишлемишдач", - алава хьувуна ада.

30-ноябрдин РФ-дин оборонодин министрстводи хабар гайивал, Россиядин СУ-34 бомбардировщикрик Сирияда сифте яз женгинин тапшуругъ тамамариз мукьвал ва яргьал мензилра вичи-вич хуьн патал ишлемишдай "воздух-воздух" ракетаяр алаз женгинин тапшуругъдиз фена. И яракьди СУ-34-диз 60 километрдив агакьна яргьа авай душмандин самолетар ядай мумкинвал гуда.

26-ноябрдин Сирияда авай Россиядин Хмеймим авиабазадал Президент Владимир Путинан ва военный ведомстводин кьил Сергей Шойгудин кьарардал асаслу яз Россиядай С-400 маркадин зенитно-ракетный комплексди женгинин дежурство тухуз башламишна. А члавуз Пентагонди абур коалициядин аксина ишлемиш тийидай умуд кутуна.

Сирияда Россиядин самолетрин лув гуни хатасузвал РФ-дин ВКС-дин СУ-24 М бомбардировщик Туьркиядин самолетди ягьайдалай гьугьуниз кьуватлу авунай.

Самолетдин экипаж жагьур хьувунини кьутармишунрин серенжемар кьиле тухудай вахтунда гьакьни Россиядин гьугьлерин пияда кьушунрин матрос Александр Позынични телеф хьанай. Идалай гьейри, террористрилай Россиядин Ми-8 вертолетни терг ийиз алаканай.

Россиядин Яракьлу Кьуватрин Генеральный штабда арадал атай кардиз лап четин гьалар арадал гьайи международный ихтиярар векьидакъз члунуниз хьиз килигна. Уьлкведин Президент Владимир Путина чурьукдиз "далудихъай ягьуниз хьиз" кьимет гана.

Памятник алудна

Польшадин кьиблединни рагъэкьечдай пата авай Мелец шегьрда Яру Армиядин гьурметдай эцигнавай памятник чукурна, - хабар гана 29-ноябрдин чкадин "Жешув" радиодал асаслу хьана ТАСС-ди.

Са гьиле аял, муькуь гьилени тур авай Советрин аскердин статуя киш йикъан йифиз постаментдилай гадарна, ам гьиниз тухванватла тайин туш.

Шегьрдин советди Берлинда авай азад авур аскердин хьтин монумент чукурнуни гьакьиндай кьарар сентябрдин кьабулнай. Статуя Ру-да - Членск шегьрда авай ала-тай асирдин фондунин музейдиз вугун планламинавай. Алай йисан ноябрдин юкьвариз Россиядин Оборонадин министрствода малумаривал, советрин ва Россиядин сурар чукурнунай Польшади Европада сад лагьай чка кьазва. 2015-йисуз и уьлкведа гьа ихьтин 21 дуьшуьш арадал атана.

Сентябрдин Калининградский областдин Черняховск шегьрдин властри Польшадин Пененжно шегьрда Советрин генерал Ватандин Чехи дьаедин иштиракчи Иван Черняховскийдин чукурай баральеф кьабулиз гьазур тирдан гьакьиндай малумарна.

Россиядин Миноборонодин чкадин вла-стрик памятник алудунин кьарар акьудуни хьел кутунай.

Рамадидал гужумдайди тагькимарна

Иракдин армия и мукьвара Рамади шегьрдал гужумуниз гьазур жезва. И кардиз талукъ яз абуру шегьрдин агьалирин арада хуьруьн кьиблепата армиядин кьуллугъчийри тешкилнавай чкадай агьалияр шегьр-

дай экьечлун патал эвер гузвай листовкаяр чукурнава. BBC News-ди хабар гайивал, агьалияр шегьрдай экьечлун патал теклифар государстводин телеканалрайни гузва.

"Им Рамадидин агьалийри кьуват гьиле авайбуру гузвай эхиримжи тагькимарун я. Шегьрдал ана агьалияр амуькунизни, амуьк тавунизни килиг тавуна гужумда", - хабар гана Иракдин кьуват гьиле авай кьорулушри. Кьейдзавайвал, шегьрдал кьиблепатахъай рагьакьидай патахъай ва кеферпатахъай гьа са вахтунда гужумда.

"ВВС-дин журналистрихъ галаз сугьбетар авур шегьрдин агьалийри гужум авун са тимил кьван гежел вегьин тлалабзава, гьик лагьайла, абурун гафаралди, шегьрда "Исламдин государстводин" террористри агьзурралди хизанар залуквиле кунва ва абуруз кататла яна рекеда лагьана кьурхуяр ганва. Рамади шегьрда Америкадин военныйрин делилралди 6 вишелей агьзурдав агакьна террористар ава. Гьа са вахтунда абуру шегьр хуьзни гьазур я. - Абуру хейлин куьейрик ва дараматрик минаяр кутунва.

Рамади шегьр "Исламдин государстводин" боевикри 2015-йисан майдиз кьунай. И шегьр патал а члавуз кьиле фейи дьаеда Иракдин армия магьлуб хьанай. Ятлани и мукьвара "Исламдин государстводин" террористрин гьузчивиликай мад са зурба шегьр жхатна - 13-ноябрдин кьурдерилей Синджара шегьр вахчуз алакьна.

Китайдин члал кьвед лагьайди жеда

Туьркменистанда Китайдин ва Япониядин члалар школайра ва вузра чирдай кьечепатан кьвед лагьай члал жеда. Идан гьакьиндай "Кьизилдин асирди" хабар гузва.

Республикадин меркез тир Ашхабадда цийи члаларай тарсар 6 школада, Балаканский областда - 5, Лебабский областда - 3 ва Ахалский, Дашогузский ва Марьийский областра кьве школада гудайди кьейдзава газетди.

Кьелунин кьведай йисуз Китайдин ва Япониядин члалар республикадин са жерге вузра члаларин бур тушир пешекарар гьазурзавай факультетрин студентар патални мажбурибур жеда. Идалайни гьейри, гьукуматди университетар ва институтар кьитай ва япон члаларин преподавателрин кадрийралди таъминарун патал студентар кьабулунин кьадар гзафарун планламинава.

Рекьем

• США-дин Калифорния штатда авай дуьньядин винел виридалайни кьурагъ ва чими чка тир Ажалдин дьереда 15 жуьре кьушар, 40 жуьре нек хьвадай гьайванар, 44 жуьре ружун галчуриз фидай гьайванар, 12 жуьре цинни кьураматдин гьайванар яшамеш жезва, 13 жуьре балугьар ва 545 жуьре набататар ава.

ЦБ-дин курсуналди кьенин юкьуз:

1 доллар - 66,26 манат,

1 евро - 70,13 манат,

Алай вахтунда Туьркменистандин вузра ва школайра кьечепатан члалар яз ингилис, немс ва француз члалар чирзава.

Эхиримжи йисара Туьркменистандин Кьитайдинхъ ва Япониядинхъ галаз энергетикадин хиле сих алакьяр аваз кьвалахзава. Гьа ики, алай йисан октябрдин Токиоди ва Ашхабадди 18 миллиард доллардин кьимет авай нефтладинни газдин хиле проектар уьмуьрдиз кечирмишунин гьакьиндай договордал кьулар члугуна.

Кьитайдин Халкьдин Республикади Туьркменистандай газ 2009-йисан эхирра Туьркменистан - Узбекистан-Кьазахстан-Кьитай трубопроводдай гуз башламишна. 2012-йисуз Туьркменистандин президент Гурбангулы Бердимухамедова вичин республикадай гузвай газдин кьадар йиса 40 миллиард кубометрдив агакьардайди хиве кьунва.

Газдин запасрал гьалтайла, Туьркменистанди дуьньяда кьуд лагьай чка кьазва. Кьитайдинхъ галаз санал газ хьудзавай Кьиблепатад Иолотан - Осман мяденди йиса 16 триллион кубометр газ гьасилда. Кьитайди Туьркменистандиз и мяден кардик кутун патал 4 миллиард доллар кредит чара авунва.

Итим командировкада авайла...

Metro-ди хабар гузлаввал, Великобританиядай тир Лора Арнольда вичин итимдал вафасузвал авунай шак фейивилей, ам Нью-Йоркда кьве гьафтедин командировкада авайла, чпин квал маса гана.

Арнольд нянрихъ геж кьвализ хтайла, адаз кьвале тлаларар дегишнавайди акуна. Итимди зенг авуна ва адаз 21 йис хьанвай жегьилди рах ахъаяйла, ам мягьтел хьана амуькьна. Адалай гьейри, кьвале мад 6 студент авай.

Жегьил касди Крейгаз адан квал маса ганвайди лагьана. Итим квалин кьенез гьахьна ва адаз Лорадин вири мебель амачирди акуна, дишегьлиди лагьайла, анжах итимдин шейэр ва "чи кьвалахар алай вахтунда са акьван хьсандакъз кьиле физвач" лагьана тунвай чар акуна.

Итимдин гафаралди, кьве гьафтедин кьене папалай квал гуз алакьуни ам мягьтеларна.

Идалай са тимил вахтар вилик 42 йис хьанвай Лорадиз итимдин телефондай са гьихьтин ятлани дишегьлидиль атанвай хабар акуна. Ана ам, яни Крег Нью-Йоркдиз атайла, чеб кьанивилел машгьул жеда лагьана кьхенвай. Папа итимдилай кьисас вахчун кьетна ва ада Крег командировкадай хкведальди вилик квал маса гун кьетна.

Идалай вилик дишегьлидин диде-бубади абуруз, яни Лорадизни Крейгаз, квал кьачун патал финансрин куьмек ганай. Гьавилей дишегьлиди квал маса гун патал ада итимдивай ихтияр кьачун лазим туширди яз гьисабна.

Лезги газет

УЧРЕДИТЕЛЬ:
РД-дин Гьукумат
367000, Махачкала, пл. Ленина, 1

КЪИЛИН РЕДАКТОР
А.У. САИДОВ
Тел/Факс. (872-2) 65-00-60
E-mail: lezgiGazet@yandex.ru

КЪИЛИН РЕДАКТОРДИН ЗАМЕСТИТЕЛЬ
Ш.Ш. ШИХМУРАДОВ
65-13-55

КЪИЛИН РЕДАКТОРДИН ЗАМЕСТИТЕЛЬ - ЖАВАБДАР СЕКРЕТАРЬ
Д. Б. БЕЙБАЛАЕВ
65-00-61

ОТДЕЛРИН РЕДАКТОРАР:

ПОЛИТИКАДИН
Н. М. ИБРАГЪИМОВ
65-02-81

ЭКОНОМИКАДИН
Ж. М. САИДОВА
65-00-59

КУЛЬТУРАДИН
Э. Д. ШЕРИФАЛИЕВ
65-00-58

ЛИТЕРАТУРАДИН
М. А. ЖАЛИЛОВ
65-00-64

ЯШАЙИШДИН ВА ЧАРАРИН
А. Х. ГЪАМИДОВ
65-00-63

БУХГАЛТЕРИЯ
65-00-62

КАССА
65-00-58

ЖАВАБДАР КОРРЕКТОР
М. МАГЪАМДАЛИЕВА

ВЕРСТКА ИЙИЗВАЙДИ
Ш. ФЕЙЗУЛЛАЕВА

НУМРАДИН РЕДАКТОР
А. ГЪАМИДОВ

Чап ийиз вахкудай вахт - 21.00
Чап ийиз вахкана - 16.00
Газет "Лезги газетдин" компьютерин базада гъазурна.
Газет "Лотос" ООО-дин типографияда чапна.

367000, Махачкала,
Пушкин куьче, 6.
Тираж 7483

Макъалаяр редакцияди туькьур хъийизва. Макъалайриз рецензияр гузвач ва абур элкьвена вахузвач. Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахун мумкин я.

Газет массовый коммуникацийрин хиле законодательствода амал авунал гуьзчивал авунин ва культурадин ирс хуьнин режъай РФ-дин Федеральний къуллугъдин Кыблепатан федеральный округда авай Управлениди регистрация хъувунва.
ПИ № ФС 10-6468 2007-йисан 26-январь

РЕДАКЦИЯДИН ВА ИЗДАТЕЛДИН АДРЕС:

367018, Махачкала,
1 Петрдин проспект, 61,
7-мертеба.

Ⓢ - И лишандик квай материалар гъакъидихъ чапзавайбууря.

НАШИ РЕКВИЗИТЫ:

ГБУ "Редакция республиканской газеты "Лезги газет"

УФК по РД
Отделение - НБ РД г.Махачкала
БИК - 048209001
ИНН - 0561051314
Р/Сч - 40601810100001000001
Л/Сч - 20036 Ш60090

Милли маниярни везинар

Дагъви ШЕРИФ

Алатай гъафтедин жуьмя юкьуз Ахцега "Шалбуздагъдин макъамарни везинар" лишандик кваз республикадин фестиваль кыле фена.

"Шарвили" эпосдиз бахшна, ам тешкилайбуур Дагъустан Республикадин культурадин министерство, Республикадин халкъдин яратмишунрин къвал (РДНТ), Ахцега райондин администрация ва культурадин управление тир.

Сиве-сивди ацанвай залди сифте нубатда Махачкъалада атанвай РДНТ-дин векилар мягътеларна. Дагъустандин халкъарин адетдин культура ва музыкадин яратмишунар хуьнин, кланарунин, вилик тухунин, Дагъус-

заместитель Алмас ШУАЕВА райондин режбер Осман АБДУЛ-КЕРИМОВАН патай тебрикдин чар къелуналди ачухна. Ада кьейдайвал, эхиримжи вахтара райондин культурадин уьмуьрда гъар жуьре мярекатрин къадар артух хъанва

Сегънедал сифте Ахцега райондин векилар - "Тюри" ва "Шарвили" ансамблар экъечина. Абуру милли адетралди "Дагъвийрин мехъер" кыле физвай тегъер къалурна. Бубадин къвалляй свас акъудзавай тегъер, чамран ва сусан бубадин къвалера мугъманри цийи хизан куьтазавайбууруз мубаракарзавай вахт тамашачийри гурлу капар ягъуналди къабулна.

Ахпа сегънедал гагъ са гагъ маса районрин векилар экъечиз, манияр лагъана, къуьлерна.

тандин районрин культурайрин идарайрин къвалах активлаишунин, милли манияр тамамарзавай, къадим музалатрал къугъвазвай бажарагълу жегъилар винел акъудунин мана-метлебдин и фестивалда Ахцега, Докъузпара, Мегъарамдхуьруьн, Сулейман-Стальский, Къурагъ, Рутул, Агъул районрин халкъдин яратмишунрин коллективри иштиракна.

Мярекат "Ахцега район" МР-дин администрациядин къилин

Сулейман-Стальский райондин культурадин отделдин начальнигдин заместитель, РД-дин культурадин лайихлу работник Ярагъмед Ярагъмедова вини дережада аваз тамамарай халкъдин милли мани тамашачийриз иллаки бегенмиш хъана.

Фестивалдин вири иштиракчийриз РД-дин культурадин къвалин, РДНТ-дин ва "Ахцега район" МР-дин администрациядин патай дипломарни къиметлу пишкешар гана.

"Къизилдин зул" - школада

Къагъриман ИБРАГЪИМОВ

28-ноябрдиз Белигдин Лезгинцеван тварунихъ галай къуьд йисан школада "Къизилдин зул" кыле фена.

Гъар йисуз кыле тухун адетдиз элкьвенвай и мярекат аялри гуьзетзавай, вучиз лагъайтла зулу гъар са касдиз вичин гъиссер, хийир, беъгер гузва.

Мярекат 3-классда къелзавай аялри "Осень в золотой косынке"

твар алай мани тамамарунилай башламишна. Сегънедал экъечай школадин директор Къагъриман Меликовича виридаз "Къизилдин зул" сувар мубаракна.

Ахпа аялри хъсан концерт гана. Зулуз талуькъ манияр лагъана, шиирар къелна. Сегънедал экъечай "Зул-Ханум" вирида капар ягъуналди къабулна.

Школадин вожатый Э.Сефоровади гъазурай и мярекатдин программа неинки иштиракчийриз, гъакъ тамашачийризни лап бегенмиш хъана.

Хушдиз къабулна

ТЕАТР

Векил ТАРХАРОВ

И йикъара Махачкъалада, "Шииратдин театрдин сегънедал Дагъустандин театрар" проектдин сергъятра аваз, Лезгийрин Стлал Сулейманан тварунихъ галай госмуздрамтеатрди чи бажарагълу шаир Ханбиче ХАМЕТОВАДИН эсердал бинеламиш хъана гъазурнавай "Марфадин стлалар" тамаша къалурна. Адан режиссер РД-дин искусствуйрин лайихлу деятель Зумруд САЛИМГЕРЕЕВА тир.

Дагъустандин халкъдин шаир Ханбиче Хаметовадихъ Ватандин Чехи дяведин темадиз бахшнавай эсерар гъаф ава. Абурукай сад "Накъвар" твар алай сонетрин таж я. Винидихъ кьейднавай тамаша гъа и эсердин куьмекдалди тешкилнавай.

Лагъана къанда, театрдин артистри чпел ихтибарнавай ролар устадаказ тамамарна.

З.Салимгереевади кьейд авурвал, Ватандин Чехи дяведин йисарикай кхъенвай эсерар

Дагъустандин литературада булдалди ава. Гъар са авторди дяве вичин вилерай гъикъ аквазватла, рикъи гъикъ гъиссзаватла ачухарнава. Х.Хаметовадин эсердай эцигнавай тамашадин къилин герой жегъил дишегъли Фатма я. Адан уьмуьрдин юлдаш дяведа телеф жезва. Текдиз амуькьай дишегълиди, уьмуьрдин вири азиятриз табгана, веледар члехи ийизва.

Къейд ийин хъи, тамаша милли театрдал рикъи алайбуру хушдиз къабулна. Адан бязи члукварин таъсирлувал акъван екеди тир хъи, гъатта бязи тамашачийрин вилерал накъвар пайда хъана. Актерар гъакъикъатдани итижлудаказ къугъвана. "Марфадин стлалар" тамашади Чехи Гъалибвал къазанмишун патал Советрин халкъари гъихътин азиятар эхнатла, абуруз гъихътин дарвилер акунатла, дагъви дишегълийрин къуватлувални къастунин къевивал ачухдиз къалурна. Ихътин тамашаяр мукъвал-мукъвал къалурайтла хъсан я, гъикъ лагъайтла абурухъ инсанпересвилини, ватанпересвилини жегъетдай еке метлеб ава.

2016-йис патал

Лезги газет

КХЪИХЪ!

ИНДЕКСАР:

йисанди - 63249
6 вацранди - 51313

газетдин къимет почтарин
отделенийрай:

йиса - 722 манатни 88 кепек
6 вацра - 361 манатни 44 кепек

Абонентрин ящикрай (до востребования):

йиса - 668 манатни 28 кепек
6 вацра - 334 манатни 14 кепек

"Дагпечатдин" киоскрай:

йиса - 444 манат
6 вацра - 222 манат

Киоскрай вахчун патал газет квевай "Дагпечатдин" киоскрай, гъакъ Махачкъалада Промшоссе куьнедин 10 "а"-нумрадин дараматда кхъиз жеда.

Чи бухгалтериядай:

"Лезги газетдин" редакциядай чпи хутахдайбуур:

йиса - 180 манат
6 вацра - 90 манат

Ахцега райадминистрациядин коллективди буба
АБДУЛАЛИМ

кечмиш хуьнихъ галаз алакьалу яз Гъабибуллаев Магъмуздаз ва вири багърийриз башсагълуьгъвал гузва.